BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

WARSZAWA

PRZEGLĄD MIESIĘCZNY

NR. 2 LUTY 1930 ROK V.

POŁOŻENIE GOSPODARCZE W STYCZNIU 1930 R.

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA

Rok bieżący rozpoczął się pod znakiem poważnych trudności gospodarczych. W porównaniu z grudniem ub. r. nastąpiło w styczniu b. r. nawet pewne zaostrzenie sytuacji ekonomicznej kraju, ponieważ trwające przesilenie opanowało również te działy życia gospodarczego, które poprzednio znajdowały się w nieco lepszem położeniu.

Napięcie na rynku pieniężnym w niczem nie zelżało. Wprawdzie lokowanie pierwszorzędnego materjału wekslowego wskutek małej jego podaży, wynikającej ze skurczenia obrotów handlowych, było łatwe i nawet nastąpiła w stosunku do tego materjału częściowa zniżka pozabankowej stopy procentowej, niezależnie od obniżenia oficjalnej stopy dyskontowej, to jednak napór na rynek kredytowy w niczem się nie zmniejszył, a trudności uzyskania nowych kredytów, wskutek dużej wstrzemięźliwości przy ich udzielaniu, były nadal znaczne. W rezultacie zdolność płatnicza społeczeństwa pogorszyła się, na co wskazuje wzrost protestów wekslowych w Banku Polskim. Refleksem trudnej sytuacji na rynku pieniężnym jest w dalszym ciągu zastój w obrotach akcjami na giełdzie. Natomiast w papierach procentowych, widocznie w związku z obniżką oficjalnej stopy procentowej, nastąpiło pewne ożywienie obrotów.

Trudności na rynku pieniężnym powodują ciała publiczno-prawne do ograniczenia działalności inwestycyjnej.

Nacisk na rynek kredytowy pochodził w znacznej mierze ze strony rolnictwa, w którem kryzys ostatnio się zaostrzył. W styczniu bowiem b. r. obok postępującej w dalszym ciągu zniżki cen ziemiopłodów zaznaczyła się również wyraźniejsza tendencja zniżkowa dla cen artykułów hodowlano - zwierzęcych. W wyniku dochodowość i siła nabywcza ludności rolniczej jeszcze bardziej się skurczyła, odbijając się ujemnie na sytuacji krajowego przemysłu.

Stąd też w poszczególnych działach produkcji przemysłowej nastąpiło dalsze zaostrzenie trudnej sytuacji, spowodowane dla przemysłów zależnych od stanu pogody również względami atmosferycznemi.

Trudności zbytu dotknęły w styczniu przedewszystkiem górnictwo węglowe, gdyż łagodna zima spowodowała skurczenie sprzedaży węgla w kraju oraz na najbliższych rynkach eksportowych, zmuszając kopalnie do ograniczenia wydobycia. Wskutek dalszego spadku wydobycia ropy wytwórczość przemysłu naftowego zmniejszyła się. Dzięki jednak wzrastającemu zużyciu przetworów naftowych w Polsce, wytwarzane obecnie ilości produktów naftowych znajdują zbyt dostateczny. Natomiast hutnictwo żelazne, wskutek niedostatecznych zamówień żelaza w kraju, zmuszone jest dla podtrzymania niezbędnego stanu zatrudnienia forsować mało rentowne tranzakcje eksportowe.

W przemyśle przetwórczym szczególnie przemysł włókienniczy zaprowadził dalsze ograniczenia wytwórczości, gdyż prócz zastoju na rynku

krajowym nastąpiło w styczniu również zmniejszenie eksportu wyrobów włókienniczych. Stan zatrudnienia przemysłu metalowo-maszynowego był nadal niepomyślny. Przemysł drzewny odczuwał w dalszym ciągu brak dostatecznego zbytu na rynku krajowym jak i zagranicą, gdzie spotykał nadal silną konkurencję głównie drzewa rosyjskiego. W dziale przemysłu spożywczego cukrownictwo wytworzyło rekordowe ilości cukru w bieżącej kampanji, której jednak finansowe wyniki wskutek międzynarodowego spadku cen cukru nie zapowiadają się korzystnie. W dziale przemysłu chemicznego w mniej pomyślnej sytuacji znajduje się, ze względu na trudności finansowe rolnictwa, szczególnie przemysł nawozów sztucznych. Z powodu zastoju w budownictwie w przemyśle mineralnym, pomimo korzystnych warunków atmosferycznych, zatrudnienie zmniejszyło się.

Położenie w handlu wskutek niedostatecznych nadal obrotów oraz złej wypłacalności odbiorców pozostało niepomyślne.

W wyniku dalszych ograniczeń wytwórczości liczba bezrobotnych zwiększyła się znacznie ponad poziom z ub. r.

RYNEK PIENIĘŻNY

Pieniądz i kredyt. — Rok bieżący po zwykłem przesileniu na ultimo grudniowe rozpoczął się pod znakiem znacznego upłynnienia gotówkowego międzynarodowych rynków pieniężnych. Prywatna stopa procentowa w New Yorku, Paryżu, Londynie i Amsterdamie doznała znacznej obniżki, o czem najlepiej świadczy przejściowy spadek ceny pieniądza dziennego na tych rynkach do 2 — 2½%, a w Holandji nawet do 1½%. Równocześnie nastąpiło ożywienie obrotów giełdowych. Wskutek potanienia pieniądza przeprowadziły obniżki oficjalnej stopy dyskontowej: Bank Rezerwy Federalnej w New Yorku z 4½ na 4% (6.II), Bank Angielski z 5% na 4½% (6.II), Bank Francuski z 3½ na 3% (30.I), Bank Holenderski z 4½ na 4% (15.I), Bank Rzeszy z 7 na 6½% (14.I) oraz z 6½ na 6% (4.II).

Międzynarodowa obniżka stopy dyskontowej spowodowała również Bank Polski do obniżenia w dn. 31.I. b. r. stopy dyskontowej z 8½ na 8% i stopy zastawowej z 9½ na 9%. W ślad za Bankiem Polskim banki akcyjne obniżyły stopę dyskontową z 13 na 12%. Obniżki te zresztą w pewnym stopniu znajdują swe umotywowanie w swoistem kształtowaniu się stosunków na polskim rynku pieniężnym. Wskutek bowiem znacznego pogorszenia się wypłacalności w ostatnich miesiącach instytucje kredytowe i prywatni eskonterzy przeprowadzają ścisłą kontrolę nowego materjału wekslowego, odrzucając bezwzględnie materjał nasuwający wątpliwości. Wskutek zaś znacznego osłabienia obrotów handlowych ilość materjału, postępująca do dyskonta ze strony odpowiedzialnych firm i osób prywatnych, w stosunku do wolnych środków gotówkowych, stojących dla niego do dyspozycji, nie jest zbyt wielka. W rezultacie na rynku pieniężnym daje się nawet obserwować poszukiwanie pierwszorzędnego materjału dyskontowego z zastosowaniem do niego stopy procentowej częstokroć niższej od stopy ustanowionej dla banków akcyjnych. To względnie duże pogotowie gotówkowe utrzymuje się w znacznej mierze również dzięki temu, że wkłady naogół nie wykazują większego odpływu, a częściowo nawet wzrastają.

Przedstawiona wyżej płynność gotówkowa obejmuje jednak stosunkowo niewielki odcinek życia gospodarczego. Naogół bowiem panująca w poprzednich miesiącach ciasnota gotówkowa pod wpływem nowej fali depresji cen rolniczych raczej się zaostrzyła. Wprawdzie pozabankowa stopa procentowa naogół nie podwyższyła się, jednak lokowanie gorszego materjału wekslowego z wyżej przedstawionych przyczyn napotyka coraz większe trudności. W rezultacie wywiązywanie się z zobowiązań w dalszym ciągu pogorszyło się, o czem świadczy wzrost stosunku zaprotestowanych weksli w Banku Polskim do całego inkasa z 5% w listopadzie ub. r. do 5,44% w grudniu ub. r. i do 6,12% w styczniu b. r. Suma zaprotestowanych weksli w instytucji emisyjnej w ub. m. wynosiła 16.828 tys. zł., z czego na rolnictwo wypadało 3.221 tys. zł., na przemysł włókienniczy 5.739 tys. zł., przemysł skórzany 662 tys. zł., metalurgiczny 1.098 tys. zł., drzewny 523 tys. zł. i na pozostałe przemysły 5.585 tys. zł. Powyższy podział jest dość wiernym wskaźnikiem trudnego położenia tych dziedzin życia gospodarczego, które są najbardziej dotknięte skutkami obecnego przesilenia. Upadłości i nadzory sądowe są liczne w dalszym ciągu.

Wskutek panującego napięcia kredytowego ciała publiczno-prawne, a zwłaszcza samorządy, wstrzymują się z dokonywaniem inwestycyj i w związku z tem dążą do redukcji wydatków budżetowych.

Sytuacja rynku pieniężnego w poszczególnych okręgach w porównaniu z grudniem ub. r. nie wykazała większych zmian. W okręgu katowickim jak zwykle panowała stosunkowo znaczna płynność gotówkowa, spowodowana spadkiem zapotrzebowania kredytowego ze strony ciężkiego przemysłu. Na rynku łódzkim w związku z trudną sytuacją przemysłu włókienniczego stosowano surową selekcję materjału wekslowego, kwalifikując dużą ilość weksli, uważanych dotychczas za materjał pierwszorzędny, jako drugorzędny. W rezultacie za materjał wyborowy płacono 1,3% p. m., za nieco gorszy — 1,5 — 1,6%, ulokowanie zaś podrzędniejszego materjału było bardzo trudne. Znaczniejsza płynność gotówkowa wystąpiła w Białymstoku, gdzie za weksle pierwszorzędne żądano nawet do 9% p. a., za drugorzędne jednak — 2½% p. m. Pewne odprężenie gotówkowe wystąpiło również w Lublinie. W okrę-

gu kołomyjskim pod koniec stycznia b. r. nastąpiła pewna poprawa stosunków pieniężnych w związku z ożywieniem na targach bydła, zamkniętych dotychczas wskutek panującej tam pryszczycy. W Poznaniu, Krakowie i Wilnie sytuacja rynku pieniężnego, podobnie jak w grudniu ub. r., była trudna. We Lwowie, Radomiu i Białej trudności kredytowe zaostrzyły się. Również w innych okolicach kraju, zwłaszcza w okręgach o charakterze rolniczym, napięcie kredytowe naogół wzrosło.

Na tle ogólnego naprężenia na rynku pieniężnym kraju sytuacja Banku Polskiego była nadal pomyślna, podobnie zresztą jak przez cały rok 1929 (p. wykres Nr. 1 na str. 10). Zapasy kruszcowo-walutowe, po osiągnięciu na ultimo grudnia 1.119 milj. zł., spadły w styczniu o 47 milj. na 1.072 milj. zł. (31.I 1929 r. — 1.149 milj. zł.), pieniądze zaś i należności niezaliczone do pokrycia spadły w miesiącu ubiegłym o 6 milj. na 101 milj. zł. (31.I.29 — 158 milj. zł.). Portfel wekslowy, wynoszący na ultimo grudnia 704 milj. zł., przez pierwsze dwie dekady stycznia wykazał znaczniejszy spadek, na koniec zaś ostatniej dekady tego miesiąca zwyżkował stosunkowo nieznacznie do 684 milj. zł. (31.I.29 — 638 milj. zł.). Wykorzystywanie przyznawanych kontyngentów dyskontowych w Banku Polskim było stosunkowo słabe, co wynika z niewielkiej podaży odpowiedniego materjału wekslowego, spowodowanej małemi obrotami gospodarczemi. Pożyczki zastawowe w styczniu spadły o 6 milj. na 71 milj. zł. (31.I.29 — 85 milj. zł.). Po stronie biernej bilansów Banku Polskiego nastąpił wzrost funduszu zapasowego o 10 milj. zł. do 110 milj. zł., co jest następstwem przelania na ten fundusz części zysków za 1929 r. Natychmiast płatne zobowiązania w pierwszych dwóch dekadach stycznia dość znacznie zwyżkowały, na ultimo jednak tego miesiąca w porównaniu z ultimo grudnia ub. r. spadły o 14 milj. do 454 milj. zł. (31.I.29 — 554 milj. zł.). Obieg biletów bankowych wykazał zupełnie analogiczną tendencję, osiągając na koniec stycznia b. r. stan o 94 milj. niższy niż na ultimo roczne — 1.246 milj. zł. (31.I.29 — 1.222 milj. zł.). Stosunek zapasów kruszcowo-dewizowych do sumy natychmiast płatnych zobowiązań i obiegu banknotów Banku na koniec grudnia ub. r. wynosił 61,8%, na koniec stycznia b. r. wzrósł do 63,1% (31.I.29 — 64,7%).

Sytuacja banków prywatnych dzięki ostrożnej polityce kredytowej naogół była pomyślna. Zawieszenie wypłat przez Bank Przemysłowców w Poznaniu jest wypadkiem odosobnionym i dotyczy zresztą mniejszej instytucji bankowej. Wkłady, które w 1929 r. wykazywały prawie nieprzerwany wzrost (p. wykres Nr. 2 na str. 10), w ostatnim czasie — jak już wspominaliśmy — nie wykazały wyraźniejszej zniżki i mają tendencję raczej niejednolitą. We wkładach jednak oszczędnościowych przeważa tendencja do dalszego wzrostu, o czem świadczy choćby wzrost wkładek oszczędnościowych w P. K. O. ze 173 milj. zł. w końcu grudnia ub. r. do 180 milj. zł. w końcu stycznia b. r.

Banki państwowe (Bank Gospodarstwa Krajowego i Państwowy Bank Rolny) wypłaciły w styczniu b. r. pożyczek w listach zastawnych i obligacjach na 6,6 milj. zł. wobec 10 milj. zł. w miesiącu poprzednim. Mimo pogorszenia się w ostatnim czasie warunków dla rozwoju długoterminowego kredytu (p. wykres Nr. 3 na str. 10) oba banki państwowe rozwijają dość systematycznie działalność w dziedzinie kredytu emisyjnego.

Dewizy. — Obroty dewizami na giełdzie warszawskiej w styczniu były dość ożywione. Suma tranzakcyj wyniosła 50,3 milj. zł., była zatem prawie o 50% większa niż w ostatnim miesiącu ub. r., natomiast o 10% mniejsza niż w styczniu 1929 r. Kursy dewiz nie wykazywały większych zmian, prócz obserwowanej zwykle w każdym miesiącu tendencji zniżkowej na ultimo stycznia, szczególnie dla wypłat na kraje, które obniżyły swą stopę dyskontową.

Tranzakcje banknotami na giełdzie były mniej liczne niż w grudniu ub. r. i wynosiły ca 1,4 milj. zł. wobec 2,1 milj. zł. w ostatnim miesiącu 1929 r. Na zmniejszenie się obrotów banknotami wpłynęło wykrycie falsyfikatów not 100 dolarowych, które spowodowało spadek obrotów dolarowych, jak również zniżkę kursu dolara gotówkowego zarówno w tranzakcjach giełdowych jak również poza giełdą. Za banknoty dolarowe płacono w ostatnim dniu miesiąca 8.85½ wobec 8.88 w dn. 2 stycznia b. r.

Papiery wartościowe. — Również na giełdzie papierów wartościowych nastąpiło w styczniu pewne ożywienie, które ograniczyło się jednak prawie wyłącznie do papierów lokacyjnych. Obroty akcjami wykazały wzrost niewielki z 1,7 milj. zł. w grudniu ub. r. do 2,5 milj. zł. w styczniu b. r. W porównaniu ze styczniem 1929 r. obroty papierami dywidendowemi były o miljon złotych mniejsze. Tranzakcje papierami o stałem oprocentowaniu zwiększyły się natomiast prawie o 100%, z 4,6 milj. w grudniu ub. r. do 8,7 milj. zł. w styczniu b. r. W styczniu 1929 r. obroty papierami lokacyjnemi wynosiły 7,4 milj. zł.

Wśród pożyczek państwowych przodującemi papierami były nadal pożyczki premjowe. 4% pożyczka inwestycyjna zyskała w drugiej połowie miesiąca przejściowo ca 5 zł., obniżyła się na ultimo o 4 zł., zwyżkując w dniu 13 lutego do 126.75 zł., t. j. o przeszło 6 zł. 5% premjowa pożyczka dolarowa podniosła się w połowie miesiąca przejściowo o 16 zł. do 82 zł., spadła w końcu stycznia do 74 zł., poprawiając jednak swój kurs w I dekadzie lutego prawie do 80 zł. Pozostałe papiery procentowe wykazały w styczniu wahania stosunkowo niewielkie, prócz 5% pożyczki konwersyjnej kolejowej, która na ultimo stycznia straciła 2.50 zł., w dniu 11 lutego pod-

niosła się jednak do 52.50 zł., t. j. o przeszło 2 zł.

Listy zastawne i obligacje banków państwowych utrzymały swój kurs bez zmian: 94% za 8% i 83,25% za 7% listy i obligacje. 4½% listy zastawne Tow. Kredytowego Ziemskiego zwyżkowały w końcu stycznia do 50 zł., czyli o przeszło 2 zł., w początku lutego o dalsze 3 zł. Podobną zwyżkę wykazały również 5% listy zastawne m. Warszawy do 54 zł. na ultimo stycznia oraz 55.50 zł. w lutym. Najwyższy kurs 8% listów zastawnych m. Warszawy — 72.50 zł. w dniu 22 stycznia i 10 lutego — był o 4.50 zł. wyższy od ostatnich notowań w grudniu ub. r. Tak samo 8% listy zastawne m. Łodzi z 61.50 zł. na ultimo grudnia ub. r. zwyżkowały do 65 zł. w drugiej dekadzie stycznia i do 66 zł. w pierwszych dniach lutego b. r.

Poza ożywieniem tranzakcyj Bankiem Polskim rynek papierów dywidendowych również w styczniu nie wykazał żadnej poprawy. Zwyżka akcyj Banku Polskiego przejściowo do 186 zł. jest corocznem zjawiskiem przed wypłatą dywidendy. Ostatni kurs tej akcji z kuponem wynosił w dniu 13 lutego 182 zł., obniżył się jednak już w dniu następnym po podjęciu 20-złotowej dywidendy do 162.50 — 161.50 zł. Inne banki, jak Handlowy, Dyskontowy, Zachodni poniosły w styczniu lekkie straty kursowe, odzyskując jednak poprzednie wyższe notowania w lutym. Najmniejsze obroty były w grupie akcyj przemysłowych, z których nie wszystkie utrzymały w styczniu swój kurs z końca ub. r. W pierwszej połowie lutego natomiast naogół wszystkie akcje przedsiębiorstw przemysłowych na giełdzie warszawskiej uzyskały pewną poprawę kursów, za wyjątkiem Lilpopa, który stracił do 12 lutego 11 zł. i był ostatnio notowany po 25 zł. Również Modrzejów obniżył się z 18 zł. w grudniu ub. r. do 14.50 zł. w styczniu oraz 13.75 zł. w lutym b. r.

W styczniu b. r. wprowadzone zostały na giełdę warszawską certyfikaty Gdańskiego Monopolu Tytoniowego, które przy niewielkich obrotach notowane były po 260.25 — 277.60 zł. za 100 guldenów, czyli w wysokości 150 — 160% wartości nom. W początkach lutego kurs certyfikatów wahał się pomiędzy 274.15 a 275 zł.

Na giełdach prowincjonalnych obroty akcjami zmniejszyły się w dalszym ciągu przy dalszem pogorszeniu się kursów. Większe ożywienie dało się natomiast zauważyć, podobnie jak w Warszawie, w dziale papierów lokacyjnych, których kursy kształtowały się w zależności od giełdy warszawskiej. Na giełdzie poznańskiej wzrosły poważnie tranzakcje 8% listami dolarowemi Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego, któremi obracano po kursie 91 — 93 za 100.

Dzięki poprawie ogólnej sytuacji na międzynarodowych giełdach pieniężnych polskie pożyczki państwowe były w styczniu notowane po kursach korzystniejszych. Zwyżkę notowań uzyskała szczególnie 7% Pożyczka Stabilizacyjna, której kurs na giełdzie nowojorskiej w końcu stycznia doszedł do 84 wobec 82 na początku miesiąca. W Londynie obracano obligacjami tej pożyczki w pierwszych dniach stycznia po 83 — 83.75, w końcu miesiąca — po 88 — 88.25. Najsilniej zwyżkowała 7% Pożyczka Stabilizacyjna na giełdzie paryskiej, uzyskując w końcu stycznia przejściowo zwyżkę do 112.25.

Budżet Państwa. — Dochody budżetowe Państwa w styczniu osiągnęły sumę 250 milj. zł., były zatem o 15 milj. zł. mniejsze niż w poprzednim miesiącu. Znaczniejszy spadek wykazały wpływy z danin publicznych — o 13,7 milj. zł. oraz z ceł — o 5,6 milj. zł. Dochody z monopolów natomiast wzrosły o 7,7 milj. zł. Wydatki Skarbu Państwa wyniosły 242 milj. zł., wskutek czego pozostała w styczniu nadwyżka budżetowa w wysokości 8 milj. zł., mniejsza o 6,3 milj. zł. niż w grudniu oraz o 21,4 milj. zł. niż w styczniu 1929 r.

W ogólnej jednak sumie za pierwsze 10 miesięcy bieżącego roku budżetowego (kwiecień 1929— styczeń 1930) w porównaniu z tym samym okresem poprzedniego roku wpływy budżetowe w sumie 1.511,8 milj. zł. były o 28,1 milj. zł. większe. Ponieważ jednak wydatki skarbowe w bieżącym roku budżetowym wzrosły o 147,8 milj. zł., nadwyżka za okres kwiecień 1929 — styczeń 1930 w kwocie 44,4 milj. zł. była prawie o 120 milj. zł. mniejsza niż przed rokiem (p. wykres Nr. 4 str. 10).

Budżet Państwa, uchwalony przez Sejm na rok 1930/31, zamyka się po stronie dochodów sumą 3.058,4 milj. zł., po stronie wydatków sumą 2.947,7 milj. zł. Preliminowana nadwyżka wynosi zatem 110,7 milj. zł.

ROLNICTWO

Trwający w dalszym ciągu w styczniu b. r. spadek cen zbóż utrzymywał ciągle stan depresji na rynkach rolniczych. W tych warunkach położenie rolnictwa pozostaje nadal bardzo ciężkie, powodując silne zapotrzebowanie gotówki i uniemożliwiając normalne regulowanie zobowiązań.

Ziemiopłody. — *Zboża.* — Położenie międzynarodowych rynków zbożowych wykazało w styczniu dalsze pogorszenie w porównaniu z miesiącem poprzednim. Ceny zbóż na rynkach zamorskich, na skutek istnienia wciąż dużych zapasów oraz dobrego jak dotychczas stanu ozimin w Europie, wykazywały przez cały styczeń stałą tendencję zniżkową, której nie przerwała nawet wiadomość o dość znacznem zmniejszeniu zbioru pszenicy w Argentynie. Na rynkach europejskich natomiast tendencja była mniej zdecydowana. Tak np. w Berlinie ceny pszenicy i żyta po silnym spadku w ciągu całego miesiąca wykazały w ostatnich dniach stycznia pewną zwyżkę, która jednak w kilka dni później się załamała. Stan niepewności i dezorjentacja rynków europejskich

powiększane są jeszcze przez zjawienie się w styczniu na tym rynku pierwszych transportów zboża sowieckiego, posiadających niewątpliwie charakter penetracyjny i większego znaczenia nie przedstawiających. Transporty te jednak oddziaływują dezorjentująco na rynek wobec braku wszelkich wiadomości co do ilości zbóż, które Sowiety mogą rzucić na rynek europejski w najbliższym czasie oraz co do cen, po których zostaną zaofe-rowane.

Ciężkie położenie rolnictwa prawie we wszystkich krajach Europy oraz słaba skuteczność dotychczasowych zarządzeń protekcyjnych wywołują powszechną tendencję do radykalnej obrony zagrożonych interesów rolnictwa. Tak więc gabinet Rzeszy postanowił dn. 14 stycznia podnieść cła zbożowe, Czechosłowacja zamierza wprowadzić monopol importu zboża, Austrja i Szwecja wkraczają również na drogę protekcjonizmu rolnego.

Na giełdach polskich spadek cen wszystkich zbóż trwał nieprzerwanie przez cały miesiąc osiągając nadzwyczaj niski poziom. Należy zaznaczyć, że ceny notowane w głównych miastach znacznie odbiegają od cen faktycznie płaconych w bardziej oddalonych miejscowościach.

Zbyt zbóż był nadal bardzo słaby, gdyż stały spadek cen uniemożliwia młynom robienie większych zapasów. W tych warunkach, aby uniknąć strat, pokrywają młyny swe bieżące zapotrzebowanie zakupami drobnych tylko partyj.

Sytuacji rynkowej nie mógł poprawić pomyślnie rozwijający się w dalszym ciągu eksport, który za pierwsze 5 miesięcy (sierpień — grudzień) b. r. gospodarczego w porównaniu z analogicznym okresem 1928 r. osiągnął następujące cyfry (w tonnach):

	Przywóz 1929	Przywóz 1928	Wywóz 1929	Wywóz 1928
Pszenica	7.991	43.595	1.278	796
Żyto	463	16.963	129.483	3.038
Jęczmień	78	1.459	130.239	74.101
Owies	2.018	10.103	28.268	1.148
Mąka pszenna . .	866	540	1.949	59
„ żytnia . .	—	—	1.524	1.864

Jak widać z powyższego zestawienia, wywóz wszystkich zbóż, za wyjątkiem pszenicy, której Polska zawsze odczuwa pewien brak, wykazuje znaczne nadwyżki w porównaniu z odpowiednim okresem zeszłego roku gospodarczego. Wzrost wywozu zbóż, jak również innych artykułów rolnych w porównaniu do lat poprzednich uwidocznia najlepiej zamieszczony na str. 11 wykres Nr. 11.

Stan ozimin w Polsce jest naogół dobry. Zachodzi jednak obawa, że wyjątkowo łagodna zima może spowodować rozwój szkodników.

Prowadzone w listopadzie i grudniu rokowania pomiędzy Związkiem Eksporterów Zboża R. P. a organizacjami niemieckiemi w sprawie współdziałania w dziedzinie wywozu żyta nie dały dotychczas pozytywnych wyników. Wobec tego w styczniu władze polskie sprzedały niemieckiemu koncernowi Scheuera 20.000 tonn żyta, pochodzącego z rezerwy zbożowej, po cenie o parę złotych lepszej od rynkowej, pragnąc przez zakup tejże ilości żyta na rynku krajowym dla uzupełnienia z powrotem rezerwy przyczynić się do ożywienia obrotów w handlu zbożem.

Rośliny strączkowe. — Ceny roślin strączkowych na rynku polskim, a przedewszystkiem fasoli i grochu, wykazały w styczniu lekki spadek, stojący w związku ze spadkiem cen artykułów tych na rynkach zagranicznych.

Wywóz fasoli osiągnął w 1929 r. 31.353 tonn wartości 23.067 tys. zł. wobec 32.321 tonn wartości 20.454 tys. zł. w 1928 r. Wywóz grochu natomiast pomimo lekkiego wzrostu ilości z 34.451 tonn do 34.796 tonn wykazuje, na skutek pogorszenia się cen, spadek wartości z 22.926 tys. zł. do 20.284 tys. zł.

Inwentarz żywy. — Przebieg targów bydła w Polsce był w styczniu naogół spokojny przy spędach, utrzymujących się mniej więcej na poziomie z poprzedniego miesiąca. Ceny bydła wykazywały tendencję zniżkową. Należy podkreślić, że obfitość paszy wpłynęła w tym roku na polepszenie jakości inwentarza.

Wywóz bydła, dla którego głównym rynkiem zbytu pozostaje wciąż Czechosłowacja, osiągnął w r. ub. wysoką cyfrę 29.445 głów, wartości 16.113 tys. zł., wobec 3.308 głów, wartości 3.630 tys. zł. w 1928 r.

Na rynku trzody panowała również tendencja zniżkowa, która utrzymała się bez zmiany do końca miesiąca. Dowozy trzody polskiej na rynki zagraniczne po spadku w okresie świątecznym i poświątecznym wykazywały w styczniu stały wzrost. Na rynku wiedeńskim dowozy podniosły się z 2,5 tys. na początku miesiąca do 4 tys. w trzecim i czwartym tygodniu, przekraczając na początku lutego 7 tys. sztuk. Na rynku praskim dowozy wykazywały pewne wahania, podnosząc się jednak z 6 tys. do przeszło 9 tys. sztuk tygodniowo. Zarówno w Wiedniu jak i w Pradze zwiększenie dowozów wywołało pod koniec miesiąca lekkie osłabienie cen.

Wywóz nierogacizny w 1929 r. był naogół mniejszy niż w 1928 r., osiągając 960.024 szt. wobec 1.279.035 szt. w 1928 r. Wskutek jednak polepszenia cen eksportowych wartość całego eksportu zmniejszyła się tylko z 208.107 do 185.182 tys. zł.

Podkreślić należy, że spadek wywozu trzody został z nadwyżką skompensowany wzrostem wywozu mięsa i przetworów. Najbardziej wydatny wzrost wykazuje wywóz bekonów, który osiągnął w 1929 r. 45.818 tys. zł. wobec 1.949 tys. zł. w 1928 r.

Masło i jaja. — Wyjątkowo łagodna zima wywołała w kraju silny wzrost produkcji jaj, co wobec słabego zapotrzebowania wpłynęło na

ponowny spadek cen i znaczne pogorszenie się sytuacji, którą utrudniał jeszcze spadek cen eksportowych i trudności zbytu jaj polskich zagranicą.

Na rynkach światowych panowała na początku stycznia silna tendencja zniżkowa, wywołana zwiększoną podażą jaj nowej produkcji oraz istnieniem znacznych zapasów jaj konserwowanych, których kupcy starali się pozbyć po zniżonych cenach. Pod koniec miesiąca jednak zaznaczyła się wyraźna tendencja do stabilizacji cen. Ceny jaj polskich spadły znacznie, zbyt ich zaś napotyka znaczne trudności. Pewne zwiększenie eksportu polskiego daje się zauważyć w odniesieniu do Austrji. Na rynkach francuskim i belgijskim jaja polskie cieszą się nadal dobrym popytem.

Wywóz jaj polskich osiągnął w 1929 r. 53.492 tonny wartości 142.504 tys. zł., był więc nieco niższy niż w 1928 r., gdy wynosił 54.561 tonn wartości 144.697 tys. zł.

Na zagranicznych rynkach masła pod wpływem zwiększonej produkcji i podaży nastąpił w początkach stycznia spadek cen. Pod koniec miesiąca jednak dało się zauważyć na tych rynkach lekkie ożywienie, które spowodowało stabilizację cen. Eksport masła polskiego był bardzo utrudniony i tylko na rynkach francuskim i belgijskim było ono bardziej poszukiwane, uzyskując tam ceny lepsze niż w Niemczech.

Na rynku krajowym sytuacja była ciężka, gdyż zapotrzebowanie utrzymywało się nadal na bardzo niskim poziomie, podaż zaś wzrosła wobec ciepłej pogody oraz obfitości pasz, któremi rozporządza w r. b. rolnictwo. Stan ten powoduje ciągłą zniżkę cen.

Eksport masła polskiego osiągnął w 1929 r. 15.082 tonny wartości 88.068 tys. zł., był więc znacznie większy niż w 1928 r., w którym wyniósł 10.974 tonny wartości 66.370 tys. zł

GÓRNICTWO

Węgiel. — Wydobycie węgla kamiennego w Polsce osiągnęło najwyższy — jak dotąd — poziom w grudniu ub. r. Przeciętna produkcja na dzień roboczy w tym miesiącu w wysokości 174 tys. tonn była o 17 tys. tonn, t. j. prawie o 12% większa niż w tym samym czasie roku poprzedniego. Ogólne wydobycie węgla w 1929 r. w ilości 46,2 milj. tonn wykazało wzrost jeszcze większy, bo wynoszący w stosunku do 1928 r. prawie 14%. Jak wynika z wykresu Nr. 7 na str. 11, już w pierwszym kwartale ub. r., pomimo niekorzystnych warunków atmosferycznych, utrudniających w wysokim stopniu wysyłkę węgla z kopalń, wydobycie przekroczyło ze znaczną nadwyżką poziom produkcji ze wszystkich poprzednich lat. Po niewielkim sezonowym spadku w następnych miesiącach, w III kwartale wydobywały kopalnie prawie 4 milj. tonn przeciętnie w miesiącu, która to suma w ostatnim kwartale roku została znacznie przekroczona.

Tak wydatna poprawa zatrudnienia górnictwa węglowego w 1929 r. spowodowana była głównie wzrostem zbytu węgla na rynku krajowym o 3,5 milj. tonn, czyli o 15%. Pod wpływem zupełnego wyczerpania się zapasów krajowych podczas zeszłorocznej nadzwyczaj ostrej zimy, występujący zazwyczaj w miesiącach wiosennych i letnich zastój w sprzedaży węgla nie nastąpił w ub. r. prawie zupełnie, dzięki czemu za wyjątkiem czerwca wysyłka węgla na potrzeby krajowe również w II i III kwartale przekraczała znacznie 2 milj. tonn w miesiącu.

Eksport węgla w I kwartale 1929 r., zwłaszcza w lutym i marcu, na skutek trudności transportowych, szczególnie w wywozie drogą morską, obniżył się w stosunku do dwuch lat poprzednich. Jednak dzięki wzmożonym dostawom w następnych miesiącach, szczególnie w III kwartale, ogólna suma wywozu w 1929 r. w ilości 14,4 milj. tonn była o 1 milj. tonn, czyli o 7½% większa niż w roku poprzednim, dorównując prawie rozmiarom eksportu z 1926 r., t. j. z okresu strajku w angielskiem górnictwie węglowem.

Pomyślna konjunktura w przemyśle węglowym nie utrzymała się jednak w styczniu b. r. Łagodna zima, jak również niekorzystny stan zatrudnienia w licznych gałęziach przemysłowych — szczególnie trwający od kilku miesięcy spadek wytwórczości hut żelaznych — spowodowały poważne skurczenie się zbytu węgla w kraju, wskutek czego kopalnie zmuszone były zaprowadzić w styczniu liczne świętówki i zmniejszyć wydobycie. W 25 dniach roboczych wydobyto w ub. miesiącu w przybliżeniu 3.795 tys. tonn, t. j. niecałe 152 tys. tonn na dzień pracy, wobec 4 milj. tonn w ogólnej sumie i 174 tys. tonn na dzień roboczy w grudniu ub. r. Również w porównaniu ze styczniem 1929 r. spadek produkcji wynosi ogółem 243 tys. tonn, czyli prawie 4 tys. tonn na dzień pracy. Mimo to zapasy węgla na zwałach kopalń w porównaniu z poprzednim miesiącem wzrosły na koniec stycznia o 400 tys. tonn do ca 1.530 tys. tonn i były o 634 tys. tonn większe niż przed rokiem.

Pod wpływem wielkich zapasów węgla, nagromadzonych na rynku krajowym w poprzednich miesiącach, wysyłka węgla na potrzeby krajowe w styczniu pomimo większej ilości dni roboczych zmniejszyła się przeszło o 500 tys. tonn w przybliżeniu do 1.780 tys. tonn. W porównaniu ze styczniem ub. r. sprzedaż krajowa była o 736 tys. tonn mniejsza.

Pomyślniej rozwijał się eksport, który w stosunku do poprzedniego miesiąca był tylko o 67 tys. tonn mniejszy, przewyższając rozmiary wywozu ze stycznia 1929 r. o 50 tys. tonn. Jak wynika z poniższych danych znaczniejszy spadek nastąpił tylko w sprzedaży do państw sukcesyj-

nych, który to spadek tylko w części został zastąpiony wzmożoną wysyłką do innych krajów. Na poszczególnych rynkach umieszczono (w tys. tonn, za styczeń 1930 r. dane tymczasowe):

		I.1930	XII.1929	I.1929
zbyt ogólny		2.947	3.518	3.627
z tego: zbyt w kraju		1.780	2.284	2.516
eksport		1.167	1.234	1.111
w tem:	Szwecja	235	225	166
	Danja	172	172	167
	Norwegja	89	65	62
	Finlandja	5	13	16
	Łotwa	72	78	48
	pozostałe kraje północne	17	20	11
	Gdańsk i węgiel okrętowy	75	65	68
	Austrja	183	270	302
	Węgry	36	54	55
	Czechosłowacja	66	75	87
	Francja	120	83	50
	Włochy	45	58	53
	inne kraje	52	56	26

Spadek wysyłki węgla do Austrji, Czechosłowacji i Węgier, podobnie jak zmniejszenie się zbytu na rynku polskim, spowodowany został łagodną zimą oraz nagromadzeniem wielkich rezerw węglowych w tych krajach z zakupów w poprzednich miesiącach. Wskutek tego udział tych trzech krajów w ogólnej sumie wywozu węgla zmniejszył się z 32% w grudniu ub. r. do 24,4% w miesiącu sprawozdawczym. Dalszą poprawę wykazał natomiast eksport do państw skandynawskich i bałtyckich, który wraz z dostawami do Gdańska i węglem okrętowym zwiększył się do 665 tys. tonn, stanowiących 57% całej wysyłki zagranicznej w styczniu. Najsilniej jednak wzrósł wywóz do Francji, który w styczniu b. r. doszedł do 120 tys. tonn wobec tylko 50 tys. tonn w tym samym czasie ub. r.

Zwiększenie dostaw węgla na rynki północne oraz do krajów Europy zachodniej spowodowało dalszy wzrost wysyłki drogą morską, wskutek czego przeładunek węgla w portach polskich osiągnął rekordową jak dotąd wysokość. W Gdańsku przeładowano w styczniu 551 tys. tonn, w Gdyni 254 tys. tonn.

Ceny w sprzedaży w kraju jak również w eksporcie pozostały niezmienione. Za grube gatunki węgla górnośląskiego płacono jak przedtem do sh 17/3 za tonnę fob Gdańsk - Gdynia, za pierwszy gatunek groszku górnośląskiego notowano sh. 14/6 — 14/9.

Niepomyślny stan zatrudnienia hut żelaznych spowodował osłabienie pracy w *koksowniach*, które w styczniu zmniejszyły swą wytwórczość o przeszło 6 tys. tonn do ok. 170 tys. tonn.

Nafta. — Wydobycie ropy naftowej w grudniu ub. r. wynosiło 55,1 tys. tonn i było przeszło o 400 tonn mniejsze niż w miesiącu poprzednim. W porównaniu z grudniem 1928 r. spadek urobku wynosi 4,5 tys. tonn, t. j. prawie 8%. Jak wynika z poniższych danych, w ub. r. nastąpiło znaczniejsze wyczerpanie kopalń w okręgu drohobyckim. W poszczególnych zagłębiach wydobyto ropy (w tys. tonn):

	XII.1929	XI.1929	XII.1928
Jasło	6,2	6,4	6,5
Drohobycz	44,8	45,1	49,4
Stanisławów	4,1	4,0	3,7
Razem	55,1	55,5	59,6

Również w styczniu produkcja surowca nie wykazała większych zmian, gdyż w ostatnich tygodniach dowiercono zaledwie kilka mało wydajnych źródeł o produkcji kilku do kilkunastu tonn dziennie. Wydobycie ropy wyniosło ca 56 tys. tonn.

Niedostateczny dowóz ropy powoduje ograniczenie ruchu przetwórczego w rafinerjach, które w grudniu, pomimo dalszego wzrostu wysyłki przetworów na rynek krajowy, przerobiły przeszło o 5 tys. tonn surowca mniej niż w listopadzie ub. r. Walka o surowiec, która wskutek wzmożonych zakupów małych niezrzeszonych rafineryj pod koniec ub. r. spowodowała znaczniejszą podwyżkę ceny ropy (przejściowo do 2,40 $ za 100 kg.), dzięki pertraktacjom, prowadzonym przez Syndykat Naftowy z przedsiębiorstwami outsiderskiemi, została złagodzona, wskutek czego zaopatrzenie rafineryj syndykackich w styczniu nieco się poprawiło i cena ropy obniżyła się do przeciętnie 2,15 $ za 100 kg. Porozumieniem syndykackiem objęta została w styczniu rafinerja „Krosno", która została zamknięta za znaczniejszem rocznem odszkodowaniem pieniężnem ze strony Syndykatu. Rafinerja „Jasło", nieposiadająca dostatecznej ilości ropy dla utrzymania ruchu bez większych strat, zmuszona była zawrzeć umowę przeróbczą z koncernem „Małopolska" przy równoczesnem zamknięciu ruchu w rafinerji własnej.

W produkcji gazów ziemnych uzyskano w styczniu dwa nowe otwory w zagłębiu borysławskiem z ogólną produkcją ok. 16 m.^{3} na minutę. Cena gazu wynosiła 5,25 groszy za 1 m.^{3}. Wytwórczość gazoliny w okręgu Borysław wynosiła w styczniu prawie 3 tys. tonn przy cenach $ 72 — 74 za 1.000 kg.

Zbyt wytworów naftowych w kraju, który w grudniu wynosił przeszło 43 tys. tonn, w styczniu spadł do 37 tys. tonn. W porównaniu z ub. r. zużycie nafty, oleju gazowego i smarów zmniejszyło się, zapotrzebowanie benzyny natomiast wzrosło. Eksport przetworów w miesiącach zimowych nie wykazuje zwykle większego natężenia. W grudniu ub. r. wywieziono przeszło 18 tys. tonn produktów wobec 22 tys. tonn w miesiącu poprzednim oraz 20,5 tys. tonn w grudniu 1928 r. Ceny w eksporcie zostały naogół utrzymane przy zniż-

kowej jednak tendencji cen olei cylindrowych oraz benzyny w Ameryce. Ponieważ ogólny zbyt przetworów naftowych w ostatnich miesiącach był znacznie wyższy niż bieżąca wytwórczość rafineryj, zapasy produktów w rafinerjach obniżyły się bardzo znacznie i wynosiły w dn. 31 grudnia 1929 r. 196,7 tys. tonn wobec 208,3 tys. tonn przed miesiącem oraz 230,3 tys. tonn w dniu 1 grudnia 1928 r.

Sole potasowe.—W styczniu nastąpiło zwiększenie wysyłki nawozów potasowych na sezon wiosenny. Z kopalń w Kałuszu i Stebniku wysłano razem 29 tys. tonn soli potasowych i kainitu, czyli o 40% więcej niż w miesiącu poprzednim oraz 12% więcej niż w styczniu 1929 r. Pozatem wywieziono nieznaczne ilości kainitu do Czechosłowacji oraz soli potasowych do Szwecji.

Napływ zamówień nawozów pochodzi prawie wyłącznie z trzech województw zachodnich, t. j. z Wielkopolski, Pomorza i Śląska, podczas gdy pozostałe części kraju, wskutek pogorszenia się sytuacji finansowej rolnictwa, wykazują w dalszym ciągu poważny spadek zapotrzebowania.

HUTNICTWO

Żelazo i stal. — Wzrost wytwórczości hutnictwa żelaznego w Polsce, trwający od 1926 r., został zahamowany w drugiej połowie 1929 r. wskutek silnego pogorszenia sytuacji finansowej kraju oraz osłabienia ruchu budowlano-inwestycyjnego. Jak wynika z wykresu statystycznego Nr. 8 na str. 11, produkcja stali w III i IV kwartale ub. r. spadła poniżej poziomu z poprzednich dwóch lat, o 16 tys. tonn w porównaniu z 1927 r., o 150 tys. tonn natomiast w stosunku do drugiego półrocza 1928 r. Nieco korzystniej zatrudnione były wielkie piece, których wytwórczość dopiero pod koniec roku była nieco mniejsza niż w latach 1927 i 1928. Pogorszenie położenia hut było spowodowane wyłącznie dotkliwem zmniejszeniem się zbytu żelaza w kraju, który szczególnie w IV kwartale ub. r. obniżył się znacznie poniżej poziomu z trzech lat poprzednich, zmuszając huty do zwiększenia eksportu.

Dzięki też ożywieniu się wywozu w ostatnich miesiącach stalownie i walcownie, osiągnąwszy w grudniu ub. r. najniższą cyfrę produkcji, w styczniu b. r. były nieco lepiej zatrudnione, osiągając wysokość wytwórczości z listopada ub. r. Jednak w porównaniu ze styczniem ub. r., który należy do najkorzystniejszych miesięcy dla polskiego hutnictwa powojennego, w miesiącu sprawozdawczym nastąpił poważny spadek wytwórczości wszystkich działów: surówki o 17%, stali o przeszło 25%, wyrobów walcownianych o 20%. Z uwzględnieniem tymczasowych danych za styczeń b. r. wytworzono w poszczególnych miesiącach:

w tys. tonn	Surówki	Stali	Wyrobów walcownian.
przec. mies. 1913 r. . . .	85,9	138,4	99,9
w styczniu 1929 r.	61,5	142,7	94,0
w listopadzie 1929 r. . . .	59,0	105,0	75,7
w grudniu 1929 r.	46,1	84,4	63,6
w styczniu 1930 r.	50,7	106,0	75,5
w % przec. mies. 1913 r.			
w styczniu 1929 r.	71,5	103,1	94,2
w listopadzie 1929 r. . . .	68,7	75,9	75,8
w grudniu 1929 r.	53,7	60,9	63,7
w styczniu 1930 r.	59,1	76,6	75,7

Przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe, po sporządzeniu rocznych inwentarzy, zwykle w pierwszych tygodniach nowego roku gospodarczego dokonywały nowych zakupów, dzięki czemu np. w styczniu ub. r. zamówienia dokonane przez Syndykat Hut Żelaznych osiągnęły najwyższą sumę miesięczną w tym roku (68 tys. tonn). Styczeń b. r. natomiast był tak samo niepomyślny jak ostatnie miesiące ub. r., gdyż zakupy dokonane przez Syndykat w miesiącu ubiegłym wynosiły tylko 30 tys. tonn, t. j. zaledwie 44% stanu ze stycznia 1929 r. Zamówienia prywatne nieco się zwiększyły (handlu o ca 3 tys. tonn, metalowego przemysłu przetwórczego o przeszło 4 tys. tonn), dostawy rządowe wynosiły natomiast zaledwie 500 tonn, czyli jeszcze o 5 tys. tonn mniej niż w grudniu ub. r.

Eksport żelaza skierowany był w dalszym ciągu głównie do Rosji Sowieckiej. W grudniu wywieziono z Polski ogółem 36,3 tys. tonn wyrobów hutnictwa żelaznego, t. j. o 60% więcej niż w miesiącu poprzednim oraz prawie trzy razy tyle co w styczniu 1929 r. Ponieważ w przygotowaniu są nowe tranzakcje z Rosją, kraj ten zapewne i nadal pozostanie największym odbiorcą naszego żelaza. Wywóz do Rumunji i Jugosławji został utrzymany. Zakłady górnośląskie otrzymały ostatnio większe dostawy materjału nawierzchniowego dla kolei jugosłowiańskich. Dzięki eksportowi dostateczne zatrudnienie posiadają walcownie rur, szczególnie w dziale rur wiertniczych i przewodowych. Umowa Międzynarodowego Syndykatu Rur została przedłużona w styczniu b. r. na dalsze 10 lat, przyczem walcowniom polskim udało się uzyskać poważniejszą zwyżkę ich kwoty przydziałowej.

Cynk i ołów. — Z powodu dalszego wzrostu zapasów cynku w końcu roku ceny tego metalu podług notowań giełdy londyńskiej w połowie stycznia b. r. obniżyły się do niecałych 19½ £ za tonnę ang., uzyskując w pierwszych dniach lutego zwyżkę mniej więcej do poziomu z końca 1929 r., t. j. £ 19.12 — 20.5 za tonnę. Zapasy cynku na świecie wynosiły na koniec grudnia ub. r. prawie 120 tys. tonn wobec niecałych 72 tys. tonn przed rokiem; wzrosły zatem o 48 tys. tonn, podczas

gdy ogólnoświatowa wytwórczość cynku zwiększyła się w porównaniu z 1928 r. tylko o 34 tys. tonn do 1.611 tys. tonn. Z tej sumy przypada w 1929 r. na Polskę, zajmującą nadal trzecie miejsce w produkcji światowej, 170 tys. tonn, t. j. przeszło 10½%. W styczniu b. r. huty polskie wytworzyły w przybliżeniu 14 tys. tonn cynku surowego i elektrolitycznego, t. j. o tysiąc tonn więcej niż w miesiącu poprzednim.

Światowa wytwórczość ołowiu w 1929 r. wzrosła o 110 tys. tonn do 1.930 tys. tonn. Cena tego metalu na giełdzie londyńskiej obniżyła się w początku lutego b. r. do ca £ 21.10 za tonnę ang. Nie wpłynęło to jednak na wytwórczość ołowiu w Polsce, która w styczniu zwiększyła się w porównaniu z poprzednim miesiącem o przeszło 500 tonn, do 3,6 tys. tonn.

PRZEMYSŁ

Przemysł włókienniczy. — *Łódź.* — Mimo, że styczeń jest zwykle miesiącem silniejszego napięcia wytwórczości artykułów bawełnianych, zatrudnienie łódzkich fabryk bawełnianych w ostatnim miesiącu pogorszyło się w dalszym ciągu. Nieco wyższy stan zatrudnienia przemysłu tak bawełnianego jak wełnianego w drugim tygodniu grudnia ub. r. spowodowany był zwiększeniem wytwórczości przed zupełnem zamknięciem większych fabryk w III dekadzie tego miesiąca. Ograniczenie pracy w wielkim przemyśle tkackim w tygodniu od 13 do 19 stycznia wynosiło w porównaniu z grudniem 25,68%, a w stosunku do listopada ub. r. 14,29%. Fabryki wyrabiały wyłącznie artykuły letnie, które idą jednak narazie na skład, gdyż dotąd nie zawierano prawie żadnych tranzakcyj na sezon letni. Cena surowej bawełny amerykańskiej jest obecnie o 20% niższa niż przed rokiem, jednak ceny gotowych wyrobów letnich w Łodzi dotąd nie odbiegają zbytnio od zeszłorocznych. Z powodu zastoju w handlu sprzedaż artykułów zimowych z fabryk była bardzo mała. Większość tranzakcyj dokonywana była w gotówce przy dalszem zwiększeniu skonta przy zapłacie gotówkowej.

Ze względu na niedostateczny zbyt przędzy dalsze ograniczenie wytwórczości przeprowadziły również przędzalnie bawełny. Przyjmując pełne wyzyskanie pracy wszystkich maszyn przez 46 godzin tygodniowo za 100%, przeciętne uruchomienie maszyn w wielkim przemyśle bawełnianym w połowie stycznia b. r. i grudnia ub. r. podług danych Związku Przemysłu Włókienniczego było następujące:

	Przepracow. tys. maszyno-godzin 13—19 I.1930	Przepracow. tys. maszyno-godzin 9—15 XII.1929	Stopień wyzyskania w % 13—19 I.1930	Stopień wyzyskania w % 9—15 XII.1929
Wrzeciona cienkoprzędne	59.764	68.695	95.4	109.6
„ odpadkowe i wigonjowe	2.319	3.825	66.5	109.7
Krosna	880	1.222	66.0	91.7

Zatrudnienie robotników natomiast wynosiło:

	Ilość	Przepracowano w tygodniu przeciętnie godzin	Redukcja pracy w %
13 — 19.I.1930	51.912	31.99	30.45
9 — 15.XII.1929	55.390	37.38	18.73

Utworzony przed rokiem kartel przędzalń bawełnianych ze względu na ciężką sytuację przemysłu w ciągu ub. r. nie zdołał rozwinąć prawie żadnej działalności. Obecnie porozumienie weszło definitywnie w życie i obejmuje ca 93% czynnych wrzecion. Działalność jego ogranicza się do uregulowania rozmiarów produkcji, nie obejmuje natomiast na razie kwestji warunków sprzedaży i pokrycia. Jako maksymalną produkcję ustalono 46-godzinny tydzień pracy.

W styczniu nastąpiło dalsze osłabienie ruchu również w przędzalniach wełny i tkalniach wełnianych. Przeciętne wyzyskanie maszyn w zakładach należących do Związku Przemysłu Włókienniczego było następujące:

	Przepracow. tys. maszyno-godzin 13—19 I.1930	Przepracow. tys. maszyno-godzin 9—15 XII.1929	Stopień wyzyskania w % 13—19 I.1930	Stopień wyzyskania w % 9—15 XII.1929
Wrzeciona czesankowe	17.827	20.641	106.8	122.83
„ zgrzebne	2.458	2.712	47.8	52.79
Krosna	790	828	37.0	38.78

Zatrudnienie robotników w przemyśle wełnianym pogorszyło się jak poniżej:

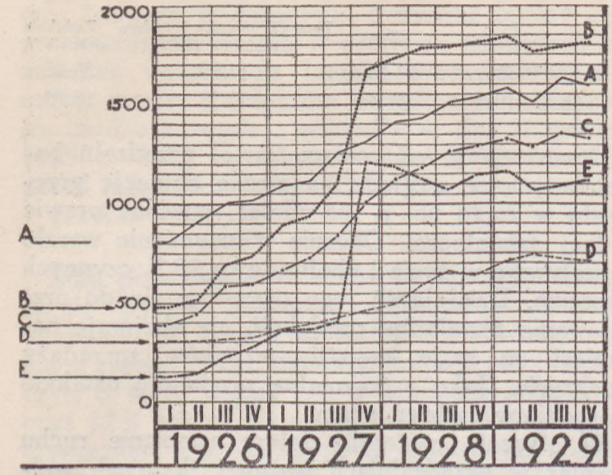
	Ilość	Przepracowano w tygodniu przeciętnie godzin	Redukcja pracy w %
13 — 19.I.1930	15.599	36.92	19.73
9 — 15.XII.1929	16.386	40.77	11.37

Jeszcze silniej spadło zatrudnienie w przemyśle średnim, gdzie niektóre fabryki całkowicie zostały unieruchomione. Obroty tkaninami były bardzo słabe, sprzedaż wyrobów zimowych w przemyśle i u hurtowników uważać można za skończoną. Ponieważ ceny wełny w przeciągu ostatniego roku obniżyły się o przeszło 35%, cenniki artykułów letnich w stosunku do zeszłorocznych zostały obniżone o kilka procent. Również ceny przędzy czesankowej miały nadal tendencję zniżkową.

Przemysł *pończoszniczy* pracował w dotychczasowych rozmiarach nad produkcją letnią. W dziale wyrobów kottonowych z powodu trwającego strajku robotników warsztaty pozostały nadal unieruchomione. Zbyt wyrobów zimowych ze względu na łagodną zimę nie był zadowalający, wskutek czego w fabrykach i u kupców pozostały pewne remanenty. Ceny wyrobów letnich pozostały bez zmiany, pogorszyły się natomiast warunki pokrycia, gdyż po otwartym rachunku dochodzącym do 2 miesięcy pokrycie stanowią weksle z terminem do 6 miesięcy.

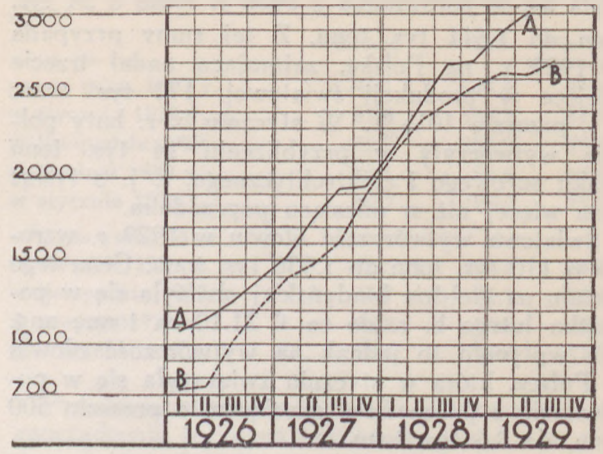
Bielsko. — Z powodu znacznego ograniczenia produkcji na sezon letni fabryki bielskie pracowały w styczniu przy ruchu silnie ograniczonym

Nr. 1. BANK POLSKI I OBIEG PIENIĘŻNY
(w milj. zł.)

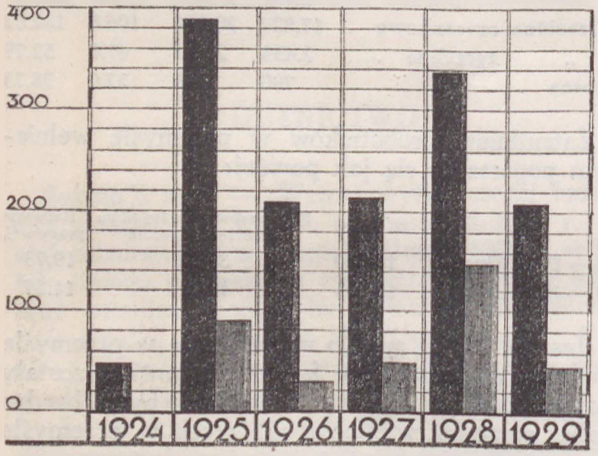
A — obieg pien. B — bil. B. P. i nat. płatne zobow.
C — bil. B. P. D — portfel weksl. E — krusz. i dew.

Nr. 2. WKŁADY I KREDYTY KRÓTKOTERMINOWE
(w milj. zł.)

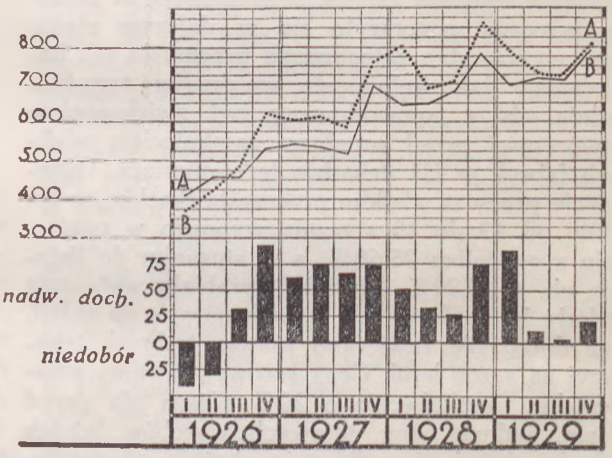
A — kredyty krótkoterminowe. B — wkłady wszelkie.

Nr. 3. DŁUGOTERMINOWE POŻYCZKI HIPOTECZNE I KOMUNALNE WYPŁACONE W R. 1924—1929
(w milj. zł.)

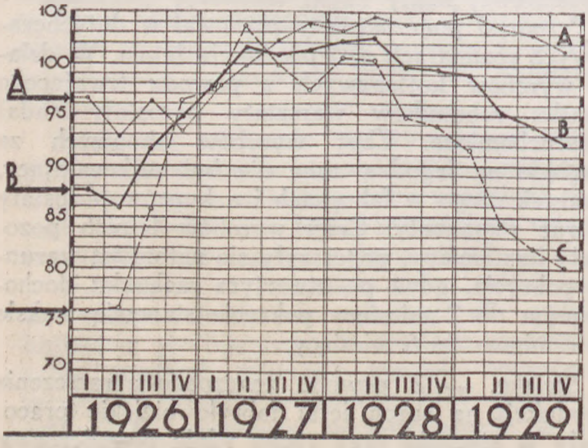
Czarne słupki — hipoteczne.
Kreskowane słupki — komunalne.

Nr. 4. DOCHODY I WYDATKI PAŃSTWA
(w milj. zł.)

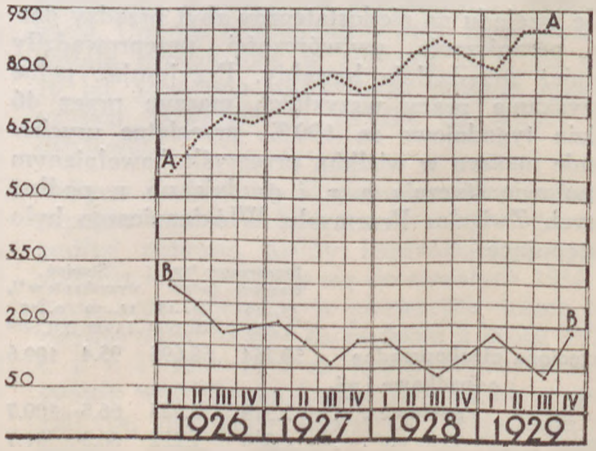
A — wydatki. B — dochody.

Nr. 5. WSKAŹNIKI CEN HURTOWYCH G. U. S.
(1927 r. = 100)

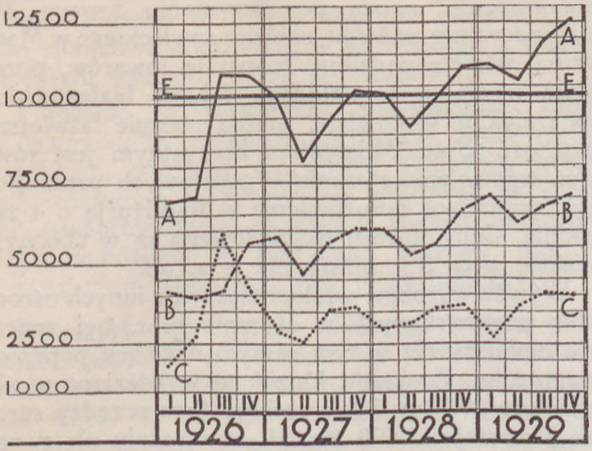
A — wskaźnik cen artykułów przemysłowych.
B — wskaźnik ogólny. C — wskaźnik artykułów rolnych.

Nr. 6. ZATRUDNIENIE I BEZROBOCIE
(w tys.)

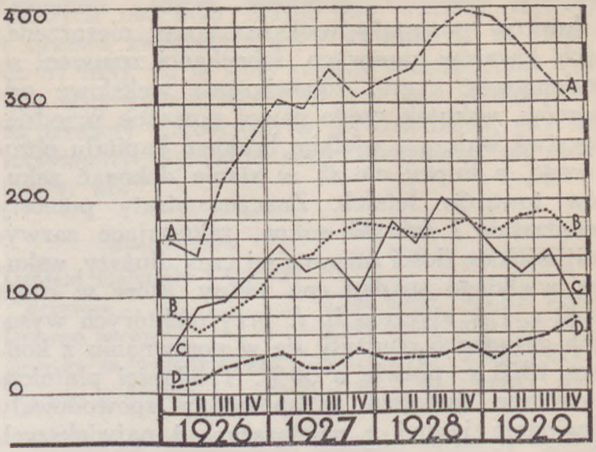
A — zatrudnienie. B — bezrobocie.

Nr. 7. WYDOBYCIE I ZBYT WĘGLA
(w tys. tonn)

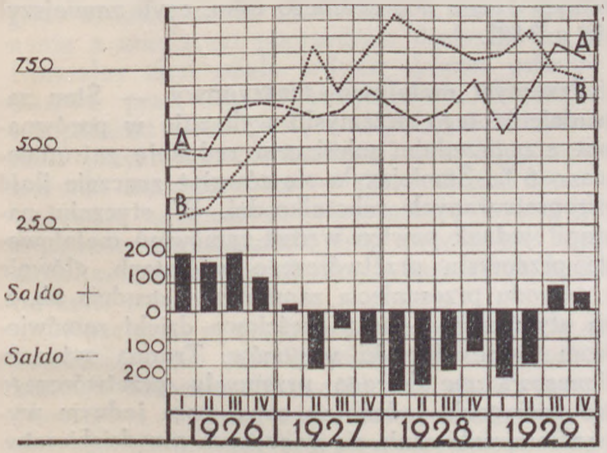
A — wydobycie. B — zbyt w kraju. C — wywóz.
E — wydobycie w r. 1913 (przec. kwart.).

Nr. 8. HUTNICTWO ŻELAZA I STALI
(w tys. tonn)

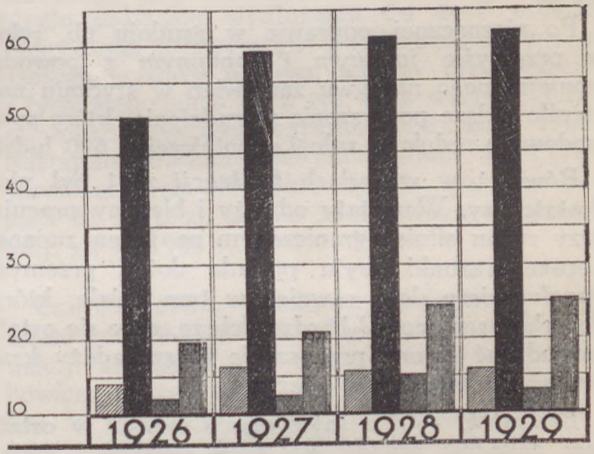
A — wytwórczość stali. B — wytwórczość surówki.
C — zamówienia wyrobów żelaznych Syndykatu Hut.
D — wywóz wyrobów hutniczych.

Nr. 9. HANDEL ZAGRANICZNY POLSKI
(w milj. zł.)

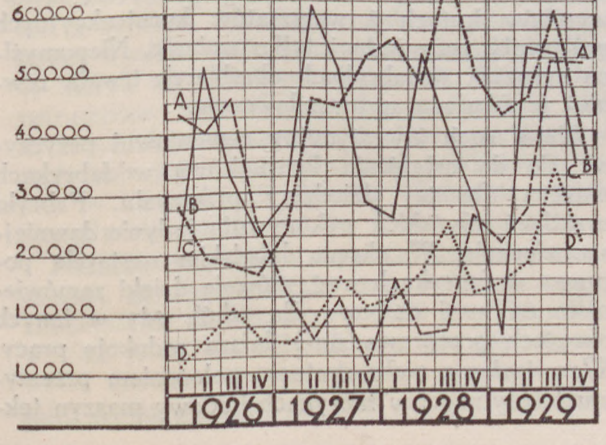
A — wywóz. B — przywóz.

Nr. 10. ZBIORY ZBÓŻ W POLSCE
(w milj. q)

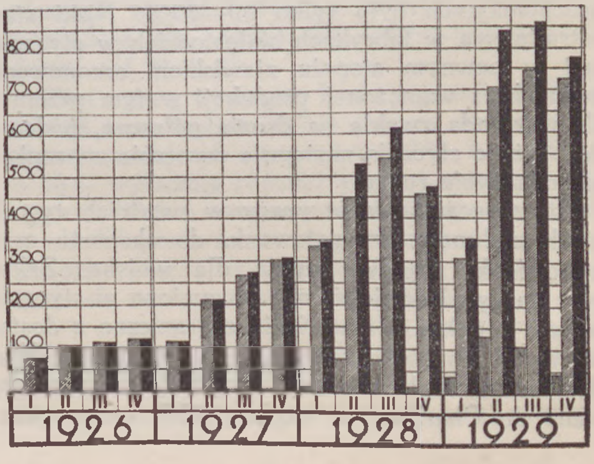
I słup — pszenica; II — żyto; III — jęczmień; IV — owies.

Nr. 11. WYWÓZ ARTYKUŁÓW ROLNICZYCH
(w tys. zł.)

A — zboża. B — nierogacizna. C — jaja. D — masło.

Nr. 12. OBRÓT TOWAROWY GDYNI
(w tys. tonn)

I słup — przywóz; II — wywóz; III — obrót.

na jedną zmianę. W sprzedaży tkanin na rynek krajowy panował dotkliwy zastój. Ponieważ u kupców pozostały większe zapasy niesprzedanych towarów zimowych, fabrykanci zmuszeni są prolongować często zobowiązania wekslowe odbiorców, wskutek czego nawet poważne przedsiębiorstwa walczą z wielkim brakiem kapitału obrotowego, a kupcy nie są w stanie dokonać zakupów towarów letnich. Znaczne straty poniosły przędzalnie i fabryki sukna, zakupujące zazwyczaj większe ilości surowca na czas dłuższy, wskutek wielkiego spadku cen wełny, które w ciągu 1929 r. i w styczniu b. r. przy niektórych wysokich gatunkach obniżyły się w porównaniu z końcem 1928 r. prawie o 50%. Trudności płatnicze wywołane zastojem w sprzedaży spowodowały likwidację jednej z najstarszych i największych fabryk. Drugie wielkie przedsiębiorstwo zmuszone było wszcząć pertraktacje o pozasądową ugodę z wierzycielami zagranicznymi na sumę około 10 milj. zł. W lutym liczne poważniejsze fabryki bielskie, wskutek lokautu wynikłego na tle zatargu pomiędzy przemysłowcami i robotnikami o nową umowę zbiorową, zostały zupełnie unieruchomione.

Po nieznacznej poprawie w grudniu ub. roku w przemyśle *jutowym i konopnym* z powodu zmniejszonego napływu zamówień w styczniu nastąpiło dalsze pogorszenie zatrudnienia, które spowodowało redukcję załogi robotniczej o 600 ludzi.

Również w zakładach *konfekcji* zbyt był niedostateczny. Warsztaty odzieży i bielizny pracują przy ruchu silnie ograniczonym na jedną zmianę. Lepsze warunki zbytu posiada dotąd przemysł *kapeluszniczy*, lecz również w tym dziale, który dotychczas pracował bardzo dobrze, daje się ostatnio odczuć pewne pogorszenie w sprzedaży krajowej, jak również w eksporcie.

Białystok. — Po zatrzymaniu fabryk w ostatniej dekadzie grudnia ub. r. w przemyśle białostockim zapanował prawie zupełny zastój. W styczniu tylko część większych fabryk została uruchomiona przy puszczeniu w ruch mniej niż połowy maszyn. Zakłady białostockie posiadają obecnie w stanie zdatnym do użytku ca 80 tys. wrzecion i 1.400 krosien, z których na 1 lutego b. r. uruchomionych było tylko 30—35%. Niski stan zatrudnienia w fabrykach białostockich w styczniu jest w pewnym stopniu zjawiskiem sezonowem, gdyż okres wzmożonej produkcji w tym przemyśle przypada zwykle na drugie półrocze, podczas gdy już od stycznia następuje corocznie znaczniejsze osłabienie ruchu.

Na zapoczątkowanie pracy w ostatnich tygodniach wpłynęły przygotowania do eksportu oraz zamówienia rządowe sukna dla wojska. Zakupów na rynek krajowy nie poczyniono w styczniu prawie zupełnie. Zamówienia zagraniczne z dostawą na II kwartał b. r. zaczynają wpływać. Między innemi większe dostawy zostały zakontraktowane do Charbina za zapłatą 75% ceny sprzedażnej akredytywą w Hamburgu po przedłożeniu konosamentu, reszta po otrzymaniu towaru. Po zlikwidowaniu zatargu chińsko-sowieckiego w Mandżurji istnieje nadzieja, że partje towarów, pozostałe z ub. r. w składach fabryk białostockich na Dalekim Wschodzie, znajdą obecnie łatwiejszą możność zbytu. Momentem korzystnym jest również wznowienie stosunków pocztowych przez Rosję, skracające porozumienie z Mandżurją o 4 tygodnie. Ceny towaru eksportowego są w obecnym sezonie o ca 8% niższe niż w r. ub.

Wywóz wyrobów włókienniczych z innych ośrodków przemysłowych w styczniu b. r. był znacznie mniejszy niż w tym samym miesiącu poprzedniego roku. Z okręgu łódzkiego wywieziono w ub. miesiącu 392 tys. kg. wyrobów (bez przędzy surowej) wartości 3.490 tys. zł., w styczniu ub. r. natomiast 409 tys. kg. za 4.784 tys. zł., w grudniu 1929 r. 339 tys. kg. za 3.494 tys. zł. Prócz ilościowego spadku eksportu nastąpiło również znaczniejsze zmniejszenie przeciętnej wartości wywiezionego towaru. Bardzo silnie obniżył się wywóz wyrobów bielskich, który w styczniu b. r. wynosił tylko 2.110 tys. zł. wobec 3.208 tys. zł. w tym samym czasie poprzedniego roku, czyli zmniejszył się o 34%.

Przemysł metalowo - maszynowy. — Stan zatrudnienia tego przemysłu wykazuje w porównaniu z poprzednim miesiącem redukcję zatrudnienia o 6%. Zmniejszyła się również znacznie ilość przepracowanych robotniko-dni. W styczniu nastąpił jednak pewien wzrost zamówień metalowego przemysłu przetwórczego w hutach, głównie z powodu przesunięcia zamówień z grudnia ub. r. na styczeń b. r. oraz częściowo dzięki zamówieniom jednej fabryki wagonów. Trudna sytuacja finansowa metalowego przemysłu przetwórczego nie pociągnęła jednak za sobą, poza jednym wypadkiem, załamania się większych przedsiębiorstw.

W poszczególnych działach omawianego przemysłu sytuacja kształtuje się niejednolicie. Niekorzystny stan rolnictwa wpłynął na dalsze pogorszenie się położenia przemysłu maszyn i narzędzi rolniczych. W fabrykach budowy maszyn elektrycznych i kabli sytuacja polepszenia nie wykazuje. W okręgu bielskim fabryki śrub, nitów, wyrobów kutych i warsztatów konstrukcyjnych pracowały przy jednej tylko zmianie. Niepomyślna sytuacja w fabrykach obrabiarek trwała również w miesiącu sprawozdawczym.

Słaby ruch inwestycyjny cementowni przyczynił się do osłabienia konjunktury w fabrykach maszyn dla tej dziedziny przemysłu. Fabryki urządzeń młyńskich wykonywują jedynie dawniejsze zlecenia. W okręgu lubelskim nastąpiła poprawa w fabrykach wag, głównie dzięki zamówieniom na wagi osobowe dla szkół, gdy w innych okręgach przeprowadzono dalszą redukcję pracy. W związku z niekorzystnem położeniem przemysłu tekstylnego, w fabrykach budowy maszyn tek-

stylnych zmniejszono pracę do 18 godzin na tydzień. Fabryki budujące maszyny narowe i silniki spalinowe odczuwają w porównaniu z rokiem ubiegłym znaczną redukcję zamówień.

Położenie w przemyśle odlewniczym, które w poprzednim miesiącu cechowało zmniejszenie zamówień, poprawie nie uległo. Odlewnie wobec tego zmuszone są przeważnie pracować na skład lub przeprowadzają niezbędny remont urządzeń. Stan zamówień w fabrykach budowy mostów i konstrukcji żelaznych jest niedostateczny.

Przemysł drzewny. — Sytuacja w tym przemyśle poprawy nie wykazuje. Zapotrzebowanie bowiem w kraju na wszelkie sortymenty jest nadal słabe, a tranzakcje dochodzące do skutku w sporadycznych wypadkach, ze względu na słabą wypłacalność klijenteli, muszą być zawierane z wielką ostrożnością, co tem samem utrudnia normalny obrót. Trudności płatnicze, które do tej pory dotknęły firmy mniejsze, w ostatnim czasie rozszerzają się również na większe przedsiębiorstwa. W rezultacie powoduje to znaczną redukcję robotników zatrudnionych w tartakach, gdyż spadek ten na początek stycznia w porównaniu z miesiącem poprzednim dochodzi do 9%. Normalny zbyt miało jedynie drzewo osikowe i olszowe przy cenach utrzymanych. Papierówka i kopalniaki cieszyły się mniejszem zainteresowaniem przy zniżkowej tendencji cen. Niepomyślne warunki atmosferyczne — zbyt ciepła zima — wpływają ujemnie na eksploatację lasów, gdyż z powodu niezamarzania dróg zwózka jest utrudniona szczególnie w okolicach bagnistych i dalej od kolei położonych.

Sytuacja na rynkach międzynarodowych w dalszym ciągu nie przedstawiała się korzystnie dla naszego eksportu. Najważniejszy nasz rynek — Niemcy — w coraz większym stopniu pokrywają swe zapotrzebowanie drzewem rosyjskiem. Eksport nasz do tego kraju napotyka pozatem trudności spowodowane niepomyślną sytuacją finansową tamtejszych firm drzewnych. Na rynku angielskim dominuje nadal drzewo rosyjskie, którego gatunek jednak znacznie się pogorszył.

W przemyśle mebli giętych napływ zamówień był nieco mniejszy niż w miesiącu ubiegłym, głównie z powodu słabszego napływu zamówień ze strony rynków południowo-amerykańskich. Zapasy fabryk są jednak niewielkie tak, że fabryki są zatrudnione zadowalająco. Na rynku dykt klejonych nadal utrzymywała się lepsza sytuacja dla wyższych gatunków. Przemysł wikliniarski pracuje w konjunkturze dobrej. Większym popytem cieszyły się wyroby lepsze, t. zw. galanterja.

Poniższe zestawienie wywozu zagranicę naszego drzewa za dwa ostatnie lata wykazuje znaczne zmniejszenie się eksportu w 1929 r. z 590 milj. zł. w 1928 r. do 482 milj. zł. w r. ub. głównie z powodu spadku wywozu drzewa surowego z 226 milj. zł. do 169 milj. zł. oraz drewna nawpółobrobionego z 317 milj. zł. do 254 milj. zł. w analogicznych okresach czasu, gdy wartość wyrobów z drzewa zwiększyła się z 45 milj. zł. w 1928 r. do 57 milj. zł. w 1929 r. przy nieznacznym wzroście wagowym z 70 do 75 tys. tonn. Wskazuje to na znaczny wzrost cen w tej dziedzinie, gdy inne sortymenty wykazują ceny utrzymane na poziomie r. ub.

Wywóz z Polski	1929 tys. tonn	1928 tys. tonn	1929 tys. złotych	1928 tys. złotych
Ogółem materjały i wyroby drzewne	3.746	4.889	481.946	590.053
Drewno surowe	2.358	3.094	169.138	226.229
Drewno nawpółobrobione	1.311	1.723	254.063	317.387
Wyroby z drzewa	75	70	57.081	45.115

Przemysł papierniczy pracuje nadal w sytuacji mało korzystnej. Stan zatrudnienia w początku miesiąca w porównaiu z miesiącem ubiegłym uległ zmniejszeniu o 3%, gdy w stosunku do tego samego okresu r. ub. zmniejszenie liczby zatrudnionych robotników wynosi przeszło 5%. Warunki płatności stają się dla przedsiębiorców coraz mniej korzystne, gdyż w styczniu pokrycie wekslowe uległo dalszemu wydłużeniu do 4—5 miesięcy. Pomyślnym objawem jest zwiększenie się w r. ub. naszego wywozu papieru, tektury oraz wyrobów z tych materjałów do 5 tys. tonn wartości 4 milj. zł. wobec 4 tys. tonn wartości 3 milj. zł. w 1928 r. Nastąpiło równocześnie zmniejszenie w 1929 r. przywozu tych artykułów do 20 tys. tonn wartości 31 milj. zł. wobec 33 tys. tonn wartości 39 milj. zł. w 1928 r.

Cukrownictwo. — Cukrownie zakończyły w styczniu przerób buraków. Tymczasowe cyfry produkcji są dla Polski rekordowe, w porównaniu bowiem z kampanją 1928/29 r. wytwórczość cukru w kampanji 1929/30 r. wykazuje wzrost o 20%, osiągając około 820 tys. tonn głównie dzięki zwiększonej zawartości cukru w burakach. Ten wzrost produkcji, nie znajdujący odpowiednika we wzroście spożycia wewnętrznego, zmusza cukrownie do forsowania dumpingowego eksportu nadwyżki wytwórczości cukrowej. Wobec jednak niezwykle niskich cen cukru na rynkach zagranicznych wyniki finansowe bieżącej kampanji zapowiadają się narazie dla cukrownictwa jeszcze gorzej niż w r. ub.

Zbyt cukru wewnątrz kraju wynosił w styczniu 26.508 tonn wobec 32.706 tonn w miesiącu ubiegłym, zmniejszył się więc o 6.198 tonn. Spadek o 48% wykazuje również eksport zagranicę, który wynosił 38.806 tonn wobec 74.203 tonn w grudniu r. ub. W porównaniu ze styczniem r. ub. eksport wzrósł o 28.255 tonn, sprzedaż zaś krajowa utrzymała się na tym samym poziomie.

Młynarstwo. — Spadek cen żyta w styczniu przyczynił się do dalszego pogorszenia sytuacji w młynarstwie. Młyny bowiem wobec ciągłych

wahań cen nie są w możności robienia zapasów, poprzestając na produkcji służącej na pokrycie bieżącego zapotrzebowania. Dotyczy to specjalnie młynów dużych handlowych, które albo zmniejszyły w styczniu produkcję, albo zamykają zupełnie ruch. Korzystniej stosunkowo przedstawia się położenie młynów małych, które pracują wyłącznie na pokrycie zapotrzebowania lokalnego.

Przemysł przetworów ziemniaczanych. — *Mąka ziemniaczana.* — Produkcja mąki ziemniaczanej w sezonie jesiennym była znacznie mniejsza niż w r. ub. z powodu ograniczonych sprzedaży ziemniaków ze strony rolnictwa na skutek niskich cen. Ceny krajowe wykazują tendencję zniżkową, zagraniczne zaś, wskutek znacznych zapasów holenderskich oraz przewidywań, że produkcja tegorocznego sezonu będzie równie wielka jak w r. ub., wreszcie z powodu występującej konkurencji mąki rosyjskiej, uległy również zniżce do 11.75 fl. hol. fob Amsterdam za 100 kg. (na koniec listopada r. ub. — 12.75 fl. hol.).

Płatki ziemniaczane. — Cena za płatki chociaż ostatnio uległa zwyżce, gdyż obok Szwecji przybyła w tym roku jako nabywca Danja, jest jednak dla producentów ceną nierentowną, wskutek czego produkcja i zbyt zmniejszyły się znacznie. Zapasy u producentów są niewielkie.

Syrop i glukoza cieszą się dobrym zbytem przy cenach utrzymanych. Obroty są jednak mniejsze niż w r. ub.

Garbarstwo. — Położenie tego przemysłu w porównaniu z grudniem r. ub. większych zmian nie wykazuje. Na rynku skór surowych, których ceny w porównaniu z r. ub. są niższe o 10%, dało się zauważyć pewne ożywienie, gdyż garbarnie zaczęły skupowywać surowiec na sezon wiosenny. Wpłynęło to wkońcu stycznia na pewną stabilizację cen. Zapotrzebowanie na skóry gotowe mimo sezonu zimowego nie było duże. Lepszy zbyt miały jednak skóry twarde, podczas gdy skóry miękkie były mniej poszukiwane. Stan zatrudnienia garbarń utrzymywał się na niskim poziomie z grudnia r. ub. Warunki płatności polepszenia nie wykazują.

Wzmożona konkurencja obcego przemysłu obuwniczego w Polsce zmusza zainteresowane sfery krajowe do konsolidacji tego przemysłu i dążenia do zmniejszenia kosztów produkcji w celu potanienia obuwia gotowego.

Przemysł chemiczny. — *Związki azotowe.* — Produkcja Państwowej Fabryki Związków Azotowych w Chorzowie utrzymała się prawie na poziomie z poprzedniego miesiąca, wynosiła bowiem 11.553 tys. kg. azotniaku wobec 11.625 tys. kg. w grudniu r. ub. Cena azotniaku tak gotówkowa jak i kredytowa uległa zwyżce. Pierwsza wynosiła w styczniu 1,76 zł. wobec 1,72 zł. za kg. % azotu w grudniu, druga zaś — 1,91 zł. wobec 1,88 zł. za kg. % azotu w grudniu. Wysyłka i sprzedaż azotniaku i nitrofosu osiągnęła w styczniu kwotę 6.310 tys. zł. Stanowi to wzrost w porównaniu z miesiącem poprzednim, jednak nie w tym stopniu, w jakim się spodziewano, wskutek czego fabryka, przewidując w związku z kryzysem rolniczym zmniejszenie zapotrzebowania nawozów azotowych w sezonie wiosennym, częściowo ograniczyła swą produkcję. Jako objaw dodatni należy podkreślić sprzedaż do Belgji większej partji azotniaku granulowanego.

W przemyśle *produktów węglopochodnych* w związku z okresem niesezonowym zbyt przeważającej części wytworów był niezadowalający. Sprzedaż smoły preparowanej i paku do wyrobu tektur smołowcowych była mała. W smole drogowej nie dokonano prawie żadnych obrotów, jedynie normalny był zbyt paku dla brykietowni. Sprzedaż produktów dalej uszlachetnionych, t. j. naftalinu, fenolu, antracenu i t. p., idących przeważnie zagranicę, kształtowała się naogół zadowalająco. W zakresie produktów benzolowych zbyt był dość dobry. Zakłady jednak, jak zwykle w okresie zimowym, poczęły gromadzić pewne zapasy tych produktów. Niezadowalająco kształtowała się sytuacja dla siarczanu amonu. Zwykle co roku o tej porze cała produkcja tego nawozu sztucznego aż do wiosny była zakontraktowana i to wyłącznie przez rolnictwo krajowe, w sezonie obecnym zaś sprzedaż tego nawozu była sporadyczna.

Przemysł mineralny. — Pomyślne dla przemysłu mineralnego warunki atmosferyczne w styczniu nie zostały przez większość cegielni wykorzystane do przygotowania surowca na następną kampanję, ze względu na duże zapasy, pozostałe z r. ub., oraz z powodu niewyjaśnionej sytuacji w przyszłym sezonie budowlanym. To zmniejszenie ruchu spowodowało dalszą redukcję zatrudnionych robotników w cegielniach, która w porównaniu z miesiącem poprzednim wynosiła przeszło 30%. W związku z wstrzymaniem się wielu zakładów przemysłowych od poważniejszych remontów, nastąpiło w dziale wyrobów szamotowych pewne ograniczenie zbytu. W przemyśle cementowym przedłużono czas trwania syndykatu, obejmującego wszystkie 16 fabryk do końca 1935 r.

Położenie przemysłu szklanego w r. ub. wskutek małego zbytu nie było korzystne. W dziale szkła taflowego (okiennego) mały ruch budowlany przyczynił się do zmniejszenia sprzedaży, która wobec normalnej zdolności produkcyjnej skartelizowanych hut w wysokości 6,6 milj. $m.^2$ osiągnęła tylko 3,3 milj. $m.^2$ Spowodowało to duże zapasy u producentów. Konkurencja szkła belgijskiego w końcu roku była również przyczyną obniżenia się cen szkła krajowego w ostatnim kwartale o przeszło 4%. Regulacja zobowiązań w tej dziedzinie odbywała się za cały rok w 70% gotówką, reszta wekslami.

W grupie szkła butelkowego, za wyjątkiem hut wyrabiających butelki dla browarnictwa, którego zapotrzebowanie było normalne, sytuacja była nie-

pomyślna. Wpłynęło na to głównie zmniejszenie się zapotrzebowania ze strony Monopolu Spirytusowego wskutek zakupów starych butelek. Sprzedaż innego rodzaju butelek, jak butelek do wódek, mleka, wód mineralnych i t. p. była w 1929 r. w porównaniu z rokiem poprzednim mniejsza o 20%.

Obroty w dziale szkła stołowego, galanteryjnego i oświetleniowego w porównaniu z 1928 r. były w r. ub. o 30% mniejsze przy stałej zniżkowej tendencji cen, spadających w pewnych działach, wskutek wzajemnej konkurencji fabryk przeważnie średnich i małych, poniżej kosztów własnych. Wywóz szkła i wyrobów szklanych z Polski w porównaniu z rokiem poprzednim nieznacznie się zmniejszył, wynosił bowiem w 1929 r. 1.668 tonn wartości 1.624 tys. zł. wobec 1.707 tonn wartości 1.664 tys. zł. w 1928 r. Przywóz zaś szkła i wyrobów szklanych z zagranicy w 1929 r. wzrósł z 8.555 tonn wartości 13.958 tys. zł. w 1928 r. do 10.767 tonn wartości 14.856 tys. zł. w 1929 r.

HANDEL I ŻEGLUGA

Sytuacja w handlu nadal nie była korzystna. Obroty utrzymywały się przeważnie na niskim poziomie z ostatnich miesięcy. Warunki płatności poprawy nie wykazują.

Łagodna zima nie sprzyjała wzrostowi obrotów w branży włókienniczej. Okres karnawałowy w dziale tkanin lekkich zawiódł oczekiwania. W dziale trykotażowym sytuacja w porównaniu z grudniem r. ub. uległa nawet pewnemu pogorszeniu. Protestów wekslowych w tej branży pojawia się coraz więcej. W stolicy jest tylko kilkanaście firm, które regulują zobowiązania. Zapasy w tej branży są tak duże, że na sezon wiosenny hurtownicy nie przewidują żadnych zamówień. W dziale bieliźniano-konfekcyjnym, dla którego styczeń jest miesiącem niesezonowym, obroty były mniejsze niż w tym samym okresie lat ubiegłych.

Bezmroźna zima jest również powodem niezadowalającego zbytu w handlu obuwniczym. Małem zainteresowaniem cieszyło się obuwie ciepłe, kalosze i śniegowce, tak, że znaczne zapasy tych towarów pozostały na składach.

W branży porcelanowo-szklanej położenie w porównaniu z miesiącem poprzednim znacznie się pogorszyło. Obroty spadły, wzrosła zaś ilość protestów wekslowych tak w handlu hurtowym jak i detalicznym.

Rok ubiegły przyniósł w porównaniu z dwoma poprzedniemi znaczne polepszenie naszego bilansu handlu zagranicznego (p. wykres Nr. 9 na str. 11). Ujemne bowiem saldo w 1927 r. wynosiło 377 milj. zł., w 1928 r. wzrosło ono do 855 milj. zł., w roku zaś 1929 spadło do 300 milj. zł. dzięki temu, że ostatnie półrocze tego roku przyniosło saldo dodatnie w wysokości 133 milj. zł., gdy w pierwszem półroczu 1929 r. saldo ujemne wynosiło 433 milj. zł. W porównaniu z 1928 r. saldo ujemne r. ub. zmniejszyło się o 555 milj. zł. dzięki zmniejszeniu przywozu o 250 milj. zł. oraz zwiększeniu wywozu o 305 milj. zł.

Ruch portowy w Gdyni wykazuje stały rozwój, obroty bowiem (p. wykres Nr. 12 na str. 11) wzrosły z 896 tys. tonn w 1927 r. do 1.957 tys. tonn w 1928 r. i 2.822 tys. tonn w 1929 r. W styczniu b. r. obroty osiągnęły sumę 314 tys. tonn wobec przeciętnej miesięcznej z 1929 r. 235 tys. tonn, w tem w przywozie — 33 tys. tonn wobec przeciętnej z 1929 r. 27 tys. tonn oraz w wywozie — 281 tys. tonn wobec przeciętnej z r. ub 208 tys. tonn. O rozwoju urządzeń portowych w Gdyni świadczy fakt, że gdy przeciętnie dziennie w 1927 r. ładowano 2.437 tonn, w 1928 r. już 4.842 tonny, a w 1929 r. — 6.843 tonny. Wzrasta również z roku na rok, w związku z uruchomieniem nowych linij, ilość wyjeżdżających pasażerów, a mianowicie z 1.514 osób w 1927 r. wzrosła ona do 3.062 w 1928 r. i 5.683 w 1929 r.

STAN ZATRUDNIENIA I PŁACE

Rok 1929 w poszczególnych miesiącach wykazuje wzrost bezrobotnych w porównaniu z analogicznemi okresami roku poprzedniego, który w ostatniem czterechleciu był okresem najsłabszego napięcia na rynku pracy (p. wykres Nr. 6 na str. 10). Ilość bezrobotnych na początku lutego wzrosła w dalszym ciągu i osiągnęła 249 tys. wobec 186 tys. na początku stycznia i 166 tys. na początku lutego r. ub. Wzrost bezrobotnych w poszczególnych działach jest odbiciem położenia gospodarczego w różnych dziedzinach produkcji. Wskutek małego zakresu robót publicznych, jak zwykle o tej porze roku, obserwujemy wzrost liczby niezatrudnionych robotników niewykwalifikowanych z 100 tys. w końcu grudnia 1929 r. do 138 tys. w końcu stycznia r. b. Największy wzrost bezrobocia wykazuje pozatem dział pracowników budowlanych, włókienników oraz metalowców, gdy zmniejszył się stan bezrobotnych w hutnictwie.

Stan bezrobocia w poszczególnych działach przedstawia poniższe zestawienie:

	1.II.1930	28.XII.1929	2.II.1929
Górnicy	3.735	2.800	8.157
Hutnicy	1.599	2.000	1.463
Metalowcy	17.143	13.869	10.426
Włókiennicy	33.771	26.136	12.955
Prac. budowlani	40.134	28.016	26.512
Pracownicy umysłowi . .	14.817	13.786	12.821
Inne zawody i niewykwal.	138.263	99.820	93.850
Razem .	249.462	186.427	166.184

W dziale płac podwyższono na Górnym Śląsku zarobki pracowników umysłowych od stycznia r. b. o 4% i od lutego o 1%, czyli od 1 lutego w stosunku do grudnia r. ub. o 5%. W Krakowie uzyskali 5% podwyżkę drukarze.

STATYSTYKA

Pieniądz i kredyt

STAN W DNIU	BANK POLSKI: Stopa dyskontowa	BANK POLSKI: Kruszec i waluty netto	BANK POLSKI: Portfel wekslowy	BANK POLSKI: Pożyczki lombardowe	BANK POLSKI: Natychm. płatne zobowiązania	BANK POLSKI: Obieg biletów bank.	Całkowity obieg pieniężny	Państw. instyt. kredyt.: Kredyty gotówkowe	Państw. instyt. kredyt.: Kredyty emisyjne	Państw. instyt. kredyt.: Wkłady i lokaty	Banki prywatne[2]): Kredyty krótkotermin.	Banki prywatne[2]): Wkłady
		w milionach złotych										
31.XII.1926 . . .	9½	264	321	9	143	593	1.021	489	214	612	442	308
31.XII.1927 . . .	8	1.202[1])	456	41	660	1.003	1.312	793	432	899	878	576
31.XII.1928 . . .	8	1.149	640	91	524	1.295	1.516	937	738	1.132	1.222	804
30.VI.1929 . . .	9	1.066	741	91	468	1.298	1.531	1.041	829	1.087	1.340	890
31.XII.1929 . . .	8½	1.119	704	77	468	1.340	1.600	1.060[3])	924[3])	1.144[3])	.	.
31.I.1930	8	1.073	684	71	454	1.247	1.485	1.077[3])	927[3])	1.174[3])	.	.

[1]) Od 20.X.1927 r. przeliczono zapasy kruszczu i walut zgodnie z rozporz. z d. 13.X.27 r. o stabilizacji złotego pg. wartości 5.924.44 zł. za 1 kg. czystego złota.

[2]) Banki prywatne, należące do Związku Banków w Polsce: w końcu 1924 r. 43, 1925 r. 32, 1926 r. 30 od 1927 r. 29.

[3]) Dane prowizoryczne.

Kursy dewiz i walut na giełdzie warszawskiej

	Notowano za	Kurs najniższy: Styczeń 1930	Kurs najniższy: Grudzień 1929	Kurs najwyższy: Styczeń 1930	Kurs najwyższy: Grudzień 1929	Kurs ostatni: Styczeń 1930	Kurs ostatni: Grudzień 1929
Belgja	100 belg.	124.14	124.58	124.51	124.79	124.18	124.58
Holandja	100 guld.	358.11	358.98	359.19	359.82	358.12	359.08
Londyn	1 £	43.35¼	43.41	43.42	43.50½	43.37½	43.42
Nowy York	1 $	8.88	8.87	8.90	8.89½	8.89	8.87
$ oficjalny	1 $	8.85½	8.87¼	8.88	8.90	8.85½	8.87
$ prywatny	1 $	8.85¾	8.87¼	8.88¾	8.90¾	8.85¾	8.88
Paryż	100 fr.	35.—	35.04	35.05	35.12	35.—	35.04
Praga	100 kor.	26.33	26.35	26.38	26.44	26.36½	26.35
Szwajcarja	100 fr.	172.05	172.75	172.78	173.29	172.05	172.80
Wiedeń	100 szyl.	125.26	125.27	125.45	125.80	125.44	125.27
Włochy	100 lir.	46.59	46.58	46.68	46.76½	46.64	46.58

Kursy ważniejszych papierów procentowych na giełdzie warszawskiej

RODZAJ PAPIERU		Wartość nominalna	Kurs najniższy: Styczeń 1930	Kurs najniższy: Grudzień 1929	Kurs najniższy: Styczeń 1929	Kurs najwyższy: Styczeń 1930	Kurs najwyższy: Grudzień 1929	Kurs najwyższy: Styczeń 1929	Kurs ostatni: Styczeń 1930	Kurs ostatni: Grudzień 1929	Kurs ostatni: Styczeń 1929
6% poż. dol. z 1919/1920 r.		100 $	79.25	79.—	85 —	80.—	80.50	85.75	79.25	80.—	85.—
10% „ kolejowa	w % nominału	100 fr. zł.	102.50	102.50	102.50	102.50	102.50	102.50	102.50	102.50	102.50
5% „ konwersyjna . .	w % nominału	100 zł.	49.75	49.75	67.—	50.—	50.—	67.—	49.75	50.—	67.—
5% „ kolej. z 1925 r. .	w % nominału	100 zł.	44.—	46.50	59.—	47.—	49.—	60.—	44.50	47.—	59.—
7% „ stabil z 1927 r. .	w % nominału	100 $	88.—	88.—	92.—	88.50	88.50	92.—	88.—	88.—	92.—
8% l. zast. B. G. K. . . .	w % nominału	100 zł. zł.	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—
7% „ „ B. G. K.	w % nominału	100 zł.	83.25	83.25	83.—	83.25	83.25	83.—	83.25	83.25	83.—
8% „ „ P. B. R. . . .	w % nominału	100 zł. zł.	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—
7% „ „ P. B. R.	w % nominału	100 zł.	83.25	83.25	83.—	83.25	83.25	83.—	83.25	83.25	83.—
8% oblig. B. G. K. . . .	w % nominału	100 zł. zł.	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—	94.—
7% oblig. B. G. K.	w % nominału	100 zł.	83.25	83.25	83.—	83.25	83.25	83.—	83.25	83.25	83.—
8% „ Pol. B. Komun. .	w % nominału	100 zł. zł.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8% l. dol. Pozn. Z. Kr.[1]) .		100 $	91.—	87.50	95.—	93.—	93.—	93.—	91.—	92.50	93.—
4½% l. zast. T. Kr. Ziem.	w złotych	100 zł.	47.75	46.90	48.50	50.—	48.10	51.—	50.—	47.90	49.65
5% „ „ „ „ m. W.	w złotych	100 zł.	51.75	51.75	52.75	54.—	52.25	55.—	53.75	52.—	54.—
8% „ „ „ „ „ „	w złotych	100 zł.	67.75	67.25	68.50	72.50	68.25	71.—	70.75	68.—	69.—
8% „ „ „ „ Łodzi	w złotych	100 zł.	62.—	60.50	62.50	65.25	61.50	65.50	63.25	61.50	65.—
5% poż. premj. dolar. . .	w złotych	5 $	66.—	64.25	101.75	82.—	71.50	108.50	74.50	67.25	103.—
4% „ „ inwest. . .	w złotych	100 zł.	118.50	116.—	108.—	124.50	119.—	116.25	121.75	118.25	110.50
6% l. zboż. Pozn. Z. Kr.[1]) .	w złotych	1 q żyta	21.—	20.50	29.—	23.10	24.75	30.50	22.—	24.75	29.50

[1]) Notowania urzędowe giełdy poznańskiej.

Kursy ważniejszych akcyj na giełdzie warszawskiej

Wskaźnik ogólny akcyj (G. U. S.): 1927=100; XII. 1928=100,29; I. 1929=97,14; VI. 1929=80,47; XII. 1929=67,58

RODZAJ AKCJI	Wartość nominalna w złotych	Ostatnia dywid. w %	Kurs najniższy			Kurs najwyższy			Kurs ostatni		
			Styczeń 1930	Grudz. 1929	Styczeń 1929	Styczeń 1930	Grudz. 1929	Styczeń 1929	Styczeń 1930	Grudz. 1929	Styczeń 1929
Bank Polski	100	16	175.—	165.75	182.—	186.—	179.—	197.—	183.50	177.—	192.50
Bank Handl. w Warszawie	100	7	117.—	120.—	120.—	118.—	120.—	120.—	117.—	120.—	120.—
Bank Dyskontowy	100	12	124.—	125.—	134.50	125.—	125.—	139.—	124.—	125.—	138.—
Bank Zachodni	100	9	77.—	73.—	84.50	80.—	81.—	97.—[1]	78.—	80.—	94.—[1]
Warsz. Tow. Fabr. Cukru	100	0	26.50	27.—	40.—[1]	28.—	29.—	49.50	27.75	27.—	41.50
Firley	50	8	34.—	38.—	55.—	40.—	46.—	56.—	34.—	45.—	55.—
Wysoka	100	12	—	145.—	240.—	—	145.—	240.—	—	145.—	240.—
Warsz. Tow. Kop. Węgla	100	2	50.—	50.—	96.—	52.25	72.50	102.—	52.—	50.50	96.—
Lilpop, Rau i Loewenstein	25	12	35.75	34.—	37.—	37.75	41.—	39.—	36.—	36.50	37.50
Modrz. Zakł. Górnicze	50	4 1/2	14.50	16.50	30.50	16.—	18.—	34.75	14.50	18.—	32.—
Ostrowieckie Zakłady	50	14	61.—	61.—	90.—	66.—	66.—	98.—	61.—	65.—	95.—
Norblin	100	16	81.—	72.—	206.—	81.—	80.—	210.—	81.—	80.—	206.—
Rudzki	50	8	—	28.50	44.—	—	29.—	44.—	—	29.—	44.—
Starachowice	50	0	20.—	20.—	37.25	22.25	22.75	42.—	20.50	21.25	37.50
Ursus	15	0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Warsz. S. A. Bud. Parow.	25	10	20.—	20.—	26.—	21.—	20.—	30.—	21.—	20.—	28.—
Siła i Światło	50	10	90.—	95.—	104.—	98.—	98.50	132.—	98.—	96.—	132.—
Elektr. Dąbrowska	50	8	60.—	52.—	82.—	60.—	69.—	88.—	60.—	52.—	88.—
L. Spiess i Syn	100	9	95.—	105.—	230.—	105.—	105.—	250.—	98.—	105.—	250.—
Nobel	50	0	10.—	10.—	22.50	12.—	10.50	25.—	12.—	10.—	22.50
Zawiercie	60	0	—	6.50	16.—	—	6.50	16.—	—	6.50	16.—
Haberbusch i Schiele	100	15	101.50	100.—	225.—	104.50	105.—	240.—	101.50	105.—	225.—
Ł. J. Borkowski	25	4	6.25	—	15.—	7.50	—	15.50	7.50	—	15.—

[1]) za 1 akcję 25 zł.

7% Pożyczka Stabilizacyjna

NOWY YORK				MIESIĄC	LONDYN			
Kurs najniższy	Kurs najwyższy	Kurs ostatni	Obroty w tys. dol.		Kurs najniższy	Kurs najwyższy	Kurs ostatni	Obroty w tys. dol.
81	83 1/2	82	109	Styczeń . . . 1929	97 7/8	99	98	528
72	77	77	76	Listopad . . "	81	96	96	589
74 3/4	78	74 7/8	83	Grudzień . . "	91	96	92	247
74 7/8	77 1/2	75	177	Styczeń . . . 1930	93	96	94 1/2	376

Kursy polskich pożyczek państwowych na giełdach zagranicznych

Nowy York

6% POŻYCZKA DOLAROWA				MIESIĄC	8% POŻYCZKA DILLONOWSKA			
Kurs najniższy	Kurs najwyższy	Kurs ostatni	Obroty w tys. dol.		Kurs najniższy	Kurs najwyższy	Kurs ostatni	Obroty w tys. dol.
87 1/2	88 1/2	88	895	Styczeń . . . 1929	88,21	90,75	89,81	—
72	85 1/4	84	859	Listopad . . "	83,00	85,75	83,75	—
79	84 3/4	79	559	Grudzień . . "	83,50	84,50	83,75	—
78	84 3/4	83 1/2	672	Styczeń . . . 1930	82,15	88,35	88,00	—

Rzeczywiste dochody i wydatki państwowe (w milj. zł.)

O K R E S	DOCHODY: Daniny publ. prócz ceł	DOCHODY: Cła	DOCHODY: Monopole	DOCHODY: Przedsiębiorstwa	DOCHODY: Inne dochody	DOCHODY: Razem	Wydatki	Nadwyżka dochodów
1927/1928	1.122,6	371,9	796,6	200,6	276,0	2.767,7	2.553,1	214,6
1928/1929	1.312,7	425,2	890,3	104,8	275,6	3.008,6	2.839,6	169,0
Listopad 1928	129,5	39,7	78,5	15,2	16,4	279,3	257,9	21,4
Grudzień „	147,3	41,2	77,2	7,6	22,8	296,1	265,2	30,9
Styczeń 1929	125,9	36,9	73,3	4,8	16,0	256,9	227,5	29,4
Listopad „	124,4	38,8	75,9	8,5	26,0	273,6	270,4	3,2
Grudzień „	146,3	31,9	62,7	2,6	21,5	265,0	250,7	14,3
Styczeń 1930 [1])	132,6	26,3	70,4	4,1	16,6	250,0	242,2	8,0
Kwiecień — Styczeń 1928	1.110,9	364,8	736,4	93,0	187,7	2.492,8	2.339,3	153,5
„ „ 1930	1.137,3	341,7	736,2	90,6	206,0	2.511,8	2.467,4	44,4

Wytwórczość górnicza (w tys. tonn)

PRZECIĘTNIE MIESIĘCZNIE WZGL. W MIESIĄCU	WĘGIEL KAMIENNY: Wydobycie: G. Śląsk	Wydobycie: Dąbrowa	Wydobycie: Kraków	Wydobycie: Polska ogółem	Wydobycie: Na dzień roboczy	Zbyt: W kraju	Zbyt: Eksport	Zapasy na zwałach	KOKS	WYTWORY NAFTOWE: Wydobycie ropy	Przeróbka ropy	Wytwórcz. produktów	Zbyt: W kraju	Zbyt: Eksport
1926	2.180	602	196	2.978	119	1.468	1.190	1.312	93	66	65	59	26	38
1927	2.333	637	204	3.174	127	1.850	925	1.317	117	60	57	52	28	23
1928	2 537	635	211	3.383	135	1.970	1.108	957	138	62	60	55	31	22
Grudzień 1928	2.571	664	234	3 449	157	2.182	1.113	957	142	60	65	58	39	20
Styczeń 1929	3.015	769	259	4.043	156	2.516	1.111	896	145	58	55	50	40	16
Listopad „	3.034	820	260	4.114	165	2.390	1.272	1.053	166	56	57	52	42	22
Grudzień „	2.976	774	250	4.000	174	2.284	1 273	1.107	176	55	51	47	43	18
Styczeń 1930 [1])	2.830	740	225	3.795	152	1.780	1.167	1.530	170	56	51	46	37	19

Wytwórczość hutnicza (w tys. tonn) — Rynek pracy (w tys.)[2])

PRZECIĘTNIE MIESIĘCZNIE WZGL. W MIESIĄCU	HUTNICTWO ŻELAZA I STAL: Wydobycie rudy kraj.	Import rudy	Wytwórczość hut: Surówki	Wytwórczość hut: Stali	Wytwórczość hut: Wytw. walcowni	Zbyt: W kraju	Zbyt: Eksport	HUTNICTWO CYNKU I OŁOWIU: Wydobycie rudy kraj.	Import rudy	Wytw. hut: Cynku	Wytw. hut: Ołowiu	Eksport cynku	ILOŚĆ ZATRUDNIONYCH: Górnictwo	Hutnictwo	Przemysł	Roboty publiczne	Zarejestrowani bezrobotni
1926	26	23	27	66	46	30	8	95	9	10	2,2	10	157	52	442	24	190
1927	45	59	56	104	77	44	13	87	18	13	2,5	13	145	58	587	16	165
1928	58	46	57	120	87	59	13	92	17	13	3,0	11	147	67	649	17	126
Grudz. 1928	47	62	58	128	85	44	11	80	15	15	3,3	12	148	67	649	17	94
Styczeń 1929	63	48	60	145	95	68	14	98	18	14	1,5	10	151	68	605	10	126
Listopad „	55	75	59	105	76	26	26	90	18	13	3,1	13	164	63	640	24	127
Grudz. „	52	71	46	84	63	26	36	82	18	13	3,1	12	164	60	557	17	186
Stycz. 1930 [1])	.	.	51	106	76	30	.	.	.	14	3,6	.	.	.	.	.	249

Handel zagraniczny Polski.

PRZECIĘTNIE MIESIĘCZNIE WZGL. W MIESIĄCU	PRZYWÓZ: w tys. tonn	PRZYWÓZ: w milj. zł.	WYWÓZ: w tys. tonn	WYWÓZ: w milj. zł.	SALDO: w tys. tonn	SALDO: w milj. zł.	PRZYWÓZ w milj. zł: Surowców i półfabr.	PRZYWÓZ w milj. zł: Wyrobów gotowych	WYWÓZ w milj. zł.: Surowców i półfabr.	WYWÓZ w milj. zł.: Wyrobów gotowych
1926	203	129,1	1.909	187,7	+ 1.706	+ 58,6	66,8	42,9	94,6	42,9
1927	409	241,0	1.696	209,6	+ 1.287	— 31,4	104,4	85,3	113,2	42,4
1928	430	280,1	1.702	209,0	+ 1 272	— 71,1	118,6	111,4	110,3	39,6
1929	424	259,4	1.753	234,4	+ 1.329	— 25,0	118,8	108,3	108,8	53,8
Grudzień 1928	380	238,4	1.555	209,2	+ 1.175	— 29,2	111,0	95,1	102,1	51,0
Listopad 1929	317	243,4	2.071	256,1	+ 1.754	+ 12,7	98,4	111,5	113,6	56,9
Grudzień „	373	214,4	1.779	254,8	+ 1.406	+ 40,4	93,1	83,9	105,7	75,1
Styczeń 1930	320	216,7	1.733	218,5	+ 1.413	+ 1,8	.	.	.	.

[1]) Dane tymczasowe.
[2]) Na koniec roku wzgl. miesiąca.

Wskaźniki cen hurtowych

KRAJ	Rodzaj wskaźnika	Podstawa obliczenia	1926	1927	1928	1929 Styczeń	1929 Grudzień
Polska	Artykuły rolne	1927 = 100	81,7	100,0	97,2	89,5	80,2
Polska	„ przemysłowe	1927 = 100	93,7	100,0	104,2	104,0	101,3
Polska	Ogólny	1927 = 100	88,7	100,0	101,0	97,5	92,2
Polska	Ogólny	styczeń 1914 = 100	105,1	118,5	119,7	115,5	109,3
Anglja	Board of Trade	1913 = 100	148,1	141,4	140,3	138,3	132,5
Francja		1913 = 100 ¹)	702,6	617,2	620,6	630,6	575,8
Niemcy	Urzędowy	1913 = 100	134,4	137,6	140,0	138,9	134,3
Stany Zjednoczone	Bureau of Labour	1913 = 100	143,3	136,7	140,0	139,3	135,2²)
Polska	Koszty utrzym. w Warsz.	1927 = 100	90,3	100,0	103,2	105,5	106,9

¹) W walucie przedwojennej.
²) Za listopad 1929.

Ceny hurtowe ważniejszych artykułów

Artykuł	Miejsce notowania	Gatunek i waga	7.I.30	13.I.30	27.I.30	3.II.30
Pszenica	Warszawa	w zł. za 100 kg. . . .	39—40	38—40	36,50—37,50	36—37
„	Poznań	w zł. za 100 kg. . . .	36,50—38,50	36,50—38,50	35,50—36,50	34,50—35,50
„	Berlin	w RM. za 1.000 kg. . .	247—249	246—250	244—247	254—251½
„	Nowy York	Amb. dur. 2 w cts. za 1 busz	135¼	131¹/₈	127½	120
Żyto	Warszawa	w zł. za 100 kg. . . .	24—24,25	22—22,50	21—21,50	21—21,50
„	Poznań	w zł. za 100 kg. . . .	24,25—25	23,75—24,50	22,50—23	22—22,50
„	Berlin	w RM. za 1.000 kg. . .	—	182³/₄—183	160—163	179—178½
„	Chicago	w cts. za busz. . . .	103⁷/₈	102¹/₈	91³/₄	83¹/₈
Jęczmień	Warszawa	brow. w zł. za 100 kg.	27—28,50	27—28,25	26,50—27	25—26
„	Poznań	przem. w zł. za 100 kg.	23,75—24,75	23,25—24,25	21,75—22,25	20,50—21
„	Berlin	brow. w RM. za 1.000 kg.	185—201	184—200	170—180	160—170
Owies	Warszawa	w zł. za 100 kg. . . .	21,50—22,50	21—22	19,50—20,50	19—20
„	Poznań	w zł. za 100 kg. . . .	18,25—20,25	17,50—19,50	16,50—17,50	16,50—17,50
„	Berlin	w RM. za 1.000 kg. . .	143—154	140—150	132—142	143
„	Chicago	w cts. za buszel. . . .	47⁵/₈	47	46¹/₄	43½
Bydło rogate	Poznań	wół w zł. za 100 kg. .	—	136—144	134—142	134—140
„	„	krowa w zł. za 100 kg.	124—130	120—126	116—120	116—124
Nierogacizna	„	w zł. za 100 kg. . . .	240—246	238—244	226—230	220—224
„	Praga	polsk. za 100 kg. k. č. .	1000—1150	1110—1180	1050—1150	1050—1125
„	Wiedeń	mięs. w szyl. a. za 100 kg.	2,25—2,85	2—2,75	2,10—2,75	1,90—2,55
Jaja	Warszawa	w zł. za 1 kg.	4—4,20	4	3	3
„	Berlin	w fen. za 1 szt. pol. norm.	—	10—10½	—	8¹/₂—8,75
„	Londyn	w sh. i d. za 120 szt., nieb.	12,9—13,6	12,6—13,9	11—12,6	9,9—11,6
Masło	Warszawa	w zł. za 1 kg., I gat. .	5,80	5,80	6	6
„	Berlin	w RM. za 1 f. I gat. .	1.61	1,55	1,55	1,55
„	Londyn	w sh. za ctw. pols. . .	142—148	140—146	140—146	140—146
Węg. kamien.	Dane Min.	G/Śląski sh za 1.000 kg.	—	—	17/3¹)	—
„	Prz. i Han.	Dąbr. fob. Gd.-Gdynia	—	—	16/0¹)	—
„	Newcastle	Najl. gaz. Durham sh. za lt.	16/9—17/6	16/9—17/6	16/9—17/6	16/9—17/6
„	Cardiff	„ admir. sh. za lt. .	20/0—20,3	20/0	20/0	20/0
Żel.-surówka	Londyn	Clev. III sh za lt. . .	72¹/₂	72¹/₂	72½	72½
„	G. U. Stat.	Pol. Nr. 1 zł. za 1.000 kg.	—	—	220¹)	—
Miedź	Londyn	£ za lt (1.016 kg.) . .	71¹/₂—71⁵/₈	71³/₄—71⁷/₈	71½—71⁵/₈	71⁷/₈—72¹/₈
Cynk	„	„ „ „ . .	19—20³/₈	19³/₈—20	19⁷/₈—20³/₈	19¹⁵/₁₆—20¹/₂
Ołów	„	„ „ „ . .	21⁷/₁₆—51⁹/₁₆	21⁵/₈	21⁵/₈	21³/₄—21⁹/₁₆
Cyna	„	„ „ „ . .	176¹/₈—176¼	174⁷/₈—175	174¹/₂—174³/₈	176⁵/₈—176³/₄
Kauczuk	„	d per lb	7⁵/₈	7	7¹/₄	7⁷/₁₆
Bawełna	Brema	cts. per lb.	18.62	19,10	18,82	17,92
„	Liverpool	d „ „	9,43	9,60	9,36	8,91
Juta	Londyn	£ za lt. (1.016 kg.) . .	27⁵/₈	27	26⁵/₈	27¹/₈
Konopie	„	„ „ „ . .	36	35¹/₄	34	33
Ropa naft.	Nowy York	$ per barrel	3,05	3,05	3,05	3,05
Nafta	„ „	cts. per gall.	14,25	14,25	14,25	14,25
Ropa naf. pol.	Borysław	$ za cysternę „Borysław"	225¹)	—	215¹)	—

¹) Przeciętnie w miesiącach: grudzień 1929 i styczeń 1930.

Rada Nadzorcza

Prezes Rady:
Dr. ROMAN GÓRECKI

Zastępca Prezesa:
Dr. FELIKS MACISZEWSKI

Członkowie:
Dr. LEON BARAŃSKI
Inż. JERZY DRECKI
Dr. KAZIMIERZ DUCH
Inż. KAZIMIERZ GÓRSKI
JÓZEF KOŻUCHOWSKI
Inż. ANTONI OLSZEWSKI
STANISŁAW ROŚCISZEWSKI

Komisarz Rządowy:
WITOLD BRONIEWSKI

Zastępcy Kom. Rząd.:
STEFAN RYBAŁTOWSKI
WITOLD PAWŁOWICZ

Zarząd Banku

Prezes Banku:
Dr. ROMAN GÓRECKI

Naczelny Dyrektor:
VACAT

Zastępcy Nacz. Dyr.:
WACŁAW KONDERSKI
Dr. FELIKS MERUNOWICZ

Dyrektorzy:
Dr. LEON BARYSZ
WŁADYSŁAW BIZAŃSKI
WALENTY MILER
Dr. ADAM PAWLIKOWSKI
Dr. MIECZYSŁAW SZENK

Bank Gospodars[twa Kr]ajowego

Warszawa

Bilans surowy na dzień 30 listopada 1929 r.

STAN CZYNNY.

1.	Kasa i sumy do dyspozycji			Zł.	30,409,300.92
2.	Papiery wartościowe			„	157,203,421.06
3.	Weksle zdyskontowane			„	193,774,420.40
4.	Pożyczki krótkoterminowe			„	166,843,008.89
5.	Banki			„	26,013,692.73
6.	Pożyczki gotówkowe długoterminowe:				
	R-k Min. Skarbu ex re Monop. Zapałczanego		11,728,909.22		
	Pożyczki z fund. rząd. administrowanych przez B. G. K. z tytułu akcyj sanacyjnych		37,880,469.92		
	Należności od „Kooprolnej"		36,630,977.51		
	Pożyczki budowlane:				
	1) z Państw. Fund. Bud.	215,944,700.95			
	2) z funduszów własnych	44,996,370 —	260,941,070.95		
	Inne pożyczki gotówkowe długoterminowe		87,466,344.43	„	434,647,772.03
7.	Pożyczki w listach zastawnych i obligacjach			„	658,492,062.04
8.	Sumy przechodnie i różne			„	21,995,582.12
9.	Inne aktywa			„	72,092,462.88
	Suma bilansowa			Zł.	1,761,471,723.07
10.	Udzielone gwarancje			„	41,980,485.83
				Zł.	1,803,452,208.90

STAN BIERNY.

1.	Kapitał zakładowy		Zł.	150,000,000.—
2.	Rezerwy		„	50,894,968.97
3.	Wkłady:			
	A vista-czekowe	100,287,843.44		
	Terminowe	179,775,472.45	„	280,063,315.89
4.	Redyskonto weksli		„	74,714,551.53
5.	Banki		„	57,494,401.93
6.	Lokaty Skarbu Państwa:			
	Fundusze budowlane	215,108,437.91		
	„ administr. z tytułu akcyj sanacyjnych	55,631,384 62		
	Lokaty specjalne Min. Skarbu	36,099,392.04		
	Inne fundusze administrowane przez B. G. K.	63,060,231 42	„	369,899,445.99
7.	Emisje		„	658,492,062.04
8.	Sumy przechodnie i różne		„	30,031,628.79
9.	Inne pasywa		„	89,881,347.93
	Suma bilansowa		Zł.	1,761,471,723.07
10.	Zobowiązania z tyt. gwarancji		„	41,980,485.83
			Zł.	1,803,452,208.90

ODDZIAŁY:

BIAŁA (BIELSKO), BIAŁYSTOK, BYDGOSZCZ, DROHOBYCZ, GDYNIA, KATOWICE, KOŁOMYJA, KRAKÓW, LUBLIN, LWÓW, ŁÓDŹ, ŁUCK, POZNAŃ, PRZEMYŚL (w likwidacji), RADOM, RÓWNE, STANISŁAWÓW, TARNÓW, WILNO, WŁOCŁAWEK.

Drukarnia P. K O., Warszawa, Bugaj 5. Telefon 150-76. (2717)